

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina za izdajstvo: četrtletno 1-50 Din, polletno 10 Din, celoletno 20 Din; za izdajstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštno uradnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.744.

Volitve se bližajo

V Beogradu se stranke hudo prerivajo. Radikali in radičevci so se pošteno skregali in so drugi drugim očitali korupcijo. Radikalom so najbolj na steno slikali Pašičevega sina, a stari Pašić je odgovoril, da mu je sicer hudo, vendar, kdo more njegovemu edinemu sinu kaj dokazati, naj ga kar sodišču naznani, sodišče pa naj postopa po zakonih. Obenem je Pašić predlagal, naj se preišče delo vseh ministrov od leta 1918. naprej, da bo enkrat mir. Temu stališču starega državnika je težko ugovarjati.

Drugega mnenja kakor Pašić je v tem oziru njegov stari tekmeč Ljuba Jovanović, ki pravi, da se oče mora umakniti radi morebitnih sinovih grehov. Jovanović, ki je v političnem mišljenju na dnu srca enak drugim radikalom kakor jajce jajcem, se je ljubeznivo spogledoval s klerikalci in radičevci, da bi potom njih izpodrinil Pašića. Nazadnje je postalo Pašiću dovolj in Jovanović je bil izključen iz radikalske stranke.

Ne smem zamolčati, da je Ljuba Jovanović tisti, ki že skozi leta skuša spraviti naše klerikalce na krmilo. Tudi danes so klerikalci strašno vneti zanj, ker upajo, da jim bo pomagal iz zagate.

Če bi bil Jovanović zmagač, bi to nazadnje pomenilo tudi revizijo ustave, to je: še par let brezplodnih preprirov, a nič gospodarskega dela.

Po izključenju Ljube Jovanovića iz radikalske stranke pa je postal položaj v Narodni skupščini tak, da se ne more stvoriti trdna večina. Tudi če bi se še kaj zakrpalo na vladi RR, to ne more imeti dolgotrajne vrednosti.

Samostojni demokrati seveda ne maramo iti ne z Radičem, ne z dr. Korošcem, pa tudi odgovornosti za pretekle politične in gospodarske grehe radikalov nočemo prevzeti. Stvar se zaradi tega nujno razvija napram volitvam. Kadar ni drugega izhoda, pride narod na vrsto, da odloči s krogljicami.

Škoda je sicer časa, ki se s tem izgubi. Štirje meseci gredo v nič v volilnem razburjenju. Ta čas ni možno sklepati novih zakonov, davke izenačiti, ker vse to more napraviti samo Narodna skupščina.

Ali ta izguba časa je neizbežna in bolje je izgubiti štiri mesece kakor gledati brezplodno prerekanje vse leto. Vse to seveda, ako prineso volitve boljšo skupščino.

Če ima vse ostati, kakor je, potem je kajpak škoda vsakega koraka. To velja posebno za nas Slovence. Če ima pod lažnim geslom,

da je vera v nevarnosti in da nas kdo hoče posrbiti, zopet biti od 26 poslancev izvoljenih 20 klerikalcev in štirje radičevci, potem so slovenske kroglice zopet vržene skozi okno. Naj si potem nihče ne domišlja, da bo pri nas kmalu kaj bolje.

Porečejo mi na to klerikalci, da je to samo prerokovanje, jaz pa se sklicujem na težke izkušnje od leta 1920. naprej. Leta 1920. je bila izvoljena večina za SLS, leta 1923. še večja večina za SLS in leta 1925. je prišlo od 26 poslancev na SLS 20. Ako sta program in taktika SLS prava, je bilo v šestih letih dovolj časa, da bi se to pokazalo. A pokazalo se je ravno nasprotno: da so poslanci SLS brez moči, kar sami po shodih tožijo, in da gre Slovenija na kant, ko jo 20 klerikalcev zastopa v Narodni skupščini.

Da SLS ni ona stranka, od katere bi bilo pričakovati rešitve, je pokazalo šest let bridkega razočaranja.

Ali pa bo Radič prinesel Slovincem pomlad? Skoro eno leto je bil na vladi in ni pokazal nobenih zmožnosti. Boben poje, vse

propada in edino, kar smo zvedeli, je to, da se je v vodstvu radičevstva naselila strašna korupcija. Še nobena stranka ni tako klavčno pogorela na vladi kakor Radičeva, ki se ji je na pogrebu okrog vratu obesila še Pucljeva bivša SKS.

Ako naj torej volitve prineso lepše čase za slovenskega kmetovalca, obrtnika in delavca, se bodo morali ti odločiti, da obračunajo z radičevstvom, predvsem pa s SLS.

To pa bo le mogoče, če se sposobnejši možje po vsej deželi *tudi sami odločijo za delo in agitacijo v svoji okolici*. Ne pričakujemo vsega iz Ljubljane, Celja in Maribora. Zdrava organizacijska misel mora biti nezavisna in se sama prekopati do veljave ter izvojevati uspeh.

Pri volitvah bo slovenski volilec odločil, ali hoče ostati še nadalje v trohobi klerikalnega groba. Kdor je za to, da se ga osvobodimo, ta mora nemudoma začeti z delom in organizacijo v svojem kraju. V vojni včasih največ store dobri kaplarji in naredniki. V podrobnem delu po vaseh je odločitev Jugoslavije.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

Pogreb samostojnosti Pucljeve stranke

Žalostni uspehi Pucljeve politike — Samostojna kmetijska stranka je prenehala obstojati, zato ustanavlja poslanec Pucelj podružnico zagrebške gospode

Samostojna kmetijska stranka, ki je od združitve s Prepeluhovo radičevsko stranko obstojala samo še po imenu, je imela preteklo nedeljo v Ljubljani svoj letni občni zbor, na katerem je bilo sklenjeno na Pucljevo zahtevo, naj se ta stranka *odreče tudi imenu svoje samostojnosti* ter popolnoma združi z radičevci v skupno stranko.

S tem je poslanec Pucelj pokopal končno-veljavno svojo stranko, zadnji blagoslov bo še dobila na zborovanju Zveze slovenskega kmečkega ljudstva, ki se bo vršilo prihodnji mesec v Celju.

Nedeljski občni zbor SKS je bil res pravi pogreb. Daljši sorodniki so izostali, ker jih je bilo sram žalostnega konca «samostojnosti» Pucljeve stranke in ker so še pravočasno spoznali, da ni *nobenega upanja na kako dediščino*, zastopan je bil polnoštevilno le ljubljanski štab zelenih generalov.

Navzočih je bilo komaj sto ljudi, kar je dovolj značilen znak, da Pucljeva stranka po vseh neuspehih, ki jih je doživela pri sodelovanju s St. Radičem, med našim podeželskim ljudstvom nima nobene zaslombe več.

S tem bi bilo poročilo o tem žalostnem pogrebu končano. Kljub temu pa mislimo, da je potrebno ogledati si, kako je ob tej priliki podajal poslanec Pucelj *obračun o uspehih*

svoje zavožene politike, ki je privedla tako daleč, da se je z njeno pomočjo in po Radičevi zaslugi zvišal državni proračun za 3500 milijonov dinarjev in da se bo v tem letu zaradi tega izterjalo v Sloveniji za okrog 500 milijonov dinarjev več davka.

Ob otvoritvi zborovanja je predsednik Pipan naglašal, da nudi naše domače gospodarstvo žalostno sliko, ker skoro *ni kmečkega posestnika, ki bi ne bil zadolžen, kar je posledica slabega državnega gospodarstva*. Povedal je, da *davki naraščajo*, zahteval je izenačenje davkov, obljubljen zvezo Slovenije z morjem in ponavljal zahteve lanskega občnega zbora SKS, od katerih se po zaslugi poslanca Puclja in njegovega patrona Stepana Radiča *nobena ni izpolnila*. Povedal pa ni, da so *vse leto sodelovali radičevci pri vodstvu državnega gospodarstva*, da so se pod njihovo vlado zviševali davki, da so sokrivi, ker davki še niso zenačeni, in da je samo radičevska gospoda kriva, ako doslej še ni bila izpolnjena nobena kmečka zahteva.

Četudi pa je predsednik Pipan trdil, da so se davki zvišali, je poslanec Pucelj pravil, da je to laž in je celo izrekel *drzno neresnico*, da je novi proračun nalašč tako sestavila že prejšnja vlada, češ, da se proračuni pravilno že leto naprej. To je seveda laž.

Če bi bilo to tudi res, se na stvari nič ne izpremeni, saj radičevci so imeli vse leto dovolj časa, da bi proračun izpremenili. Zakaj so se upirali v Narodni skupščini izpreminjavalnim predlogom samostojnih demokratov in kako so mogli radičevski ministri predložiti za svoja ministristva proračune, ki jih je sestavila prejšnja vlada? Ali ti ministri ves čas niso ničesar delali in so samo spali?

Pucelj je dejal na nedeljskem zborovanju, da pomeni novi proračun izzivanje Hrvatov in Slovencev, ker jim ničesar ne da, pač pa samo Srbom. Kako pa je potem mogoče, da je poslanec Pucelj s svojimi tovariši v radičevskem poslanskem klubu glasoval za ta proračun, za to izzivanje Slovencev in Hrvatov?

Poslanec Pucelj je izrekel tudi drugo drzno neresnico, da je bila Narodna skupščina odgodena do 5. maja zaradi tega, ker so radičevci zahtevali, naj se do velike noči zenačijo davki. Vse leto so imeli radičevci čas, da bi postavili to zahtevo, pa je niso, in postavili je tudi niso po sprejetju državnega proračuna, kakor trdi to poslanec Pucelj.

Politični pregled

Politični dogodki so se zadnji teden vrstili kakor v kinematografu. Poglavitna pozornost pa je bila osredotočena na dva dogodka: na sestanek radičevcev v Zagrebu in na sejo radikalnega glavnega odbora v Beogradu.

Seja radičevskega kluba

se je vršila v Zagrebu prejšnji četrtek, in sicer pri strogo zaprtih vratih. Kaj vse so Radičevi poslanci tu pretresali, se do podrobnosti ne vé. Bistveno pa je, da so se uklonili vsem radikalnim zahtevam ter potom resolucij izrazili milo željo, naj jih radikali vendar za božjo voljo zopet vzamejo v vladu. Ta kapitulacija je v Beogradu vzbudila le splošno pomilovanje.

Naravnost velikanski interes je bil nato posvečen

Kaj je dosegel za svoje volilce, poslanec Pucelj ni mogel ničesar povedati, zato pa so tudi njegovi ožji prijatelji poskrbeli, da se o njegovem poročilu ni vršila nobena razprava in da mu je bila za neresnice, s katerimi je slepil zborovalce, izrečena še — zaupnica.

Če omenjamo še to, da je inž. Zupančič v svojem poročilu o gospodarskem položaju kmečkega stanu naglašal, da se je ta položaj poslabšal, da so torej somišljeniki poslanca Pucelja sami ugotavljali, da se je pod radičevsko vlado izpremenilo vse na slabše, potem mislimo, da je bilo zborovanje samo ostra obsodba Puceljeve radičevske politike.

Našemu ljudstvu naj bo ta žalostni konec dokaz, kam privedejo stranko ljudje, ki si sicer mnogo domišljujejo, in mnogo govore, ki pa so nesposobni za resno politično delo. Najslabše je to, da mora posledice slabe politike take stranke nositi vse naše ljudstvo in ne samo poslanec Pucelj. Ni čudno, če se spričo takih razmer vračajo vsi razsodni bivši pristaši SKS nazaj v Samostojno demokratsko stranko, ki je vedno opozarjala na škodljive posledice Puceljeve radičevske politike.

seji širšega glavnega odbora radikalne stranke.

ki se je vršil v Beogradu v nedeljo in ponedeljek. Na njem je prišlo do končnega obračunavanja med dvema starima nasprotnikoma: Nikolo Pašićem in Ljubo Jovanovićem. Pašić je bil izredno borben in je zahteval Jovanovićevo izključitev iz radikalne stranke. In dasi je Jovanović prosil Pašića odpuščanja za svoje grehe, je le-ta ostal neizprosni in je bil

Jovanović s 46 (od 69) glasovi izključen iz stranke.

Ta dogodek se je označil kot razkol v radikalni stranki in tisti politični špekulanti, ki jih Pašić ne mara, so se nadejali, da bo Jovanović potegnil s seboj celo vrsto radikalnih poslancev, s katerimi bi se morda

dala sestaviti vlada, v katero bi zlezli ti špekulanti. Med temi so bili

tudi naši klerikalci.

ki so hitro začeli peti slavo Jovanoviću in so že čisto za gotovo računali, da bodo po njegovem hrbtu končno zopet enkrat priplezali do vladnega korita. Toda kakor kažejo znaki, so se naši klerikalci tudi tokrat vrezali v svojih špekulacijah. Jovanović bo najbrž ostal popolnoma osamljen in klerikalci bodo morali pač še nadalje vztrajati v potrpljenju kakor lisica pod «kislim» grozdem.

Še dva dogodka je prinesla minula nedelja. Tu doma v Ljubljani se je vršil

pogrebni občni zbor Samostojne kmetijske stranke.

na katerem so puceljevci končno pokopali svojo stranko in se zdaj definitivno vdinjajo Radiću. Podrobneje pa o tem žalostnem političnem pogrebu poročamo v posebnem članku.

V nadaljnjem naj raje povemo, da je voditelj SDS Svetozar Pribičević v nedeljo zopet imel

veliko javno zborovanje v Podravski Statini pri Osijeku.

kjer ga je poslušalo nad 6000 ljudi. In tu je g. Pribičević podal velepomembne izjave, ki se dajo kratko izraziti v naslednjem:

Politični položaj je tako zamotan, da menda ne preostaja drug izhod kakor nove volitve. Dočim so vse druge stranke zmene in bohove, stoji SDS trdno kakor skala. Njena moč ni v oblasti, temveč v narodu. SDS ima za seboj že nepregledno vrsto neomahljivih in narodno zavednih pristavev, zato je ona dandanes

najzanesljivejša rezerva države.

SDS mora postati jedro nove politike in njena os. Silila se ne bo v nikake kombinacije in iz blata ne bo vlekla nikogar, toda če in kakor bo zahteval interes države, bo SDS na mestu!

Dne 5. maja se v Beogradu zopet sestane Narodna skupščina. Dotlej mora glede vlade

Anton Stražar:

Od vojaka do graščaka

(Po ljudskem pripovedovanju.)

(Dalje.)

III.

Pod čepovsko vasjo v prav idiličnem kraju v brdskem graščinskem gozdu je v mali leseni kočici poleg studenca prebival puščavnik Ferdinand. K temu pravičnemu možu so se zatekali ljudje iz raznih krajev iskat zdravil, dušne tolažbe in nasvetov. Tako je šel k njemu iskat pomoči tudi voznik Rihtar iz Prapreč.

Za vasjo Lukovico ob Dunajski cesti se dviguje na zapadni strani mali brdski holmec. V sedanjem času so na tem holmcu sama javna poslopja: Kersnikov grad, v katerem je sedež sodnije in davkarije, nadalje župnišče, cerkev (svoj čas sloveča romarska božja pot sv. Peregrina), «Društveni dom» ter stara in nova trirazredna ljudska šola.

Ali pred več kakor 150 leti je bil na tem holmcu samo mogočni, dobro utrjeni stari brdski grad, sezidan v tretjem desetletju 16. stoletja. Na tem gradu je bilo že dosti slavnih gospodarjev: Lambergarji, Paradažarji, Jengariči, Hohenwarti, sedaj pa so Kersniki.

Poletnega popoldne sredi 18. stoletja, ko je sedela vsa grajska družina v hladni utici v cvetličnem vrtu, je prišel oskrbnik Rodger in javil graščaku prihod nekega tujega meniha.

Menih, možak krepke postave in prijaznega obnašanja, je stopil v utico pred grajske ljudi in se jim javil po takratnem običaju nemški.

Zelo se je čudil graščak prošnji meniha, če mu dovoli, da bi si v njegovem gozdu postavil kočico, da bi stalno v nji prebival. Še bolj pa se je čudil, ko mu je povedal: da si hoče kočico sam postaviti, ako mu to dovoli. Seveda mu je ugodil.

Tako se je menih-puščavnik naselil v prav lepem idiličnem kraju poleg studenca pod čepovsko vasjo. Zunaj pred kočico je imel postavljen tudi sežen visok lesen križ. Najprej se je novi puščavnik seznanil z otroci, ki so hodili po temnem grajskem gozdu; iskali so namreč mlade ptičice, nabirali maline, bolj ubožni pa tudi suhih drv, ki jih je bilo kar na debelo po tleh. Sprva so se otroci v strahu izogibali menihu in bolj v ovinkih hodili okrog njegove kočice. Pa prijazni menih jih je znal kmalu k sebi privabiti. To pa je dosegel z malimi barvanimi pobožnimi podobami raznih svetnikov, ki jim jih je podarjal. Otroci so povedali doma svojim staršem, da prijazni oče Ferdinand, kakor se je imenoval menih, vedno nabira razna zdravilna zelišča. Osobito pa je zaslovel prijazni samotar, ko je nekega dečka ozdravil od kačjega pika. Vsi bližnji sosedje so odslej često zahajali k njemu po nasvete.

Lep zimski dan je bil, ko se je napotil tudi Rihtar k očetu Ferdinandu.

Z neko grozo se je bližal njegovemu bivališču; po poti gredé je premišljal, kako bi začel govoriti s puščavnikom. Kaiti Rihtar

je pač bil podoben vsem svojim vrstnikom tistega časa: rad se je izogibal vse gospode, graščakov, duhovnikov in sploh vseh gosposkih ljudi. Pa saj je bilo izogibanje naših prednikov proti «gospodi» tudi razumljivo. Imeli so lahko upravičeno mržnjo do svojih tlačiteljev, katerim so morali delati tlako in dajati desetino — poleg tega pa so jih ti mogočnejši še topli in jih poniževali.

Oče Ferdinand je ravno kuril, ko se je bližal Rihtar njegovi koči. Spoštljivo je snel možak pokrivalo, ko je prišel do križa pred puščavnikovo kočico. Nato pa kar ni mogel stopiti dalje.

Puščavnik, ki je slučajno pogledal skozi malo okence, je opazil možaka in takoj uvidel, da se ne upa stopiti v njegov borni stan. Prijazni oče Ferdinand tedaj sam stopi k boječemu Rihtarju, ga prijazno pozdravi in povabi k sebi v kočico, da pove, kaj mu teži srce.

Zelo se je čudil potrti možak prijaznemu puščavniku in takoj mu je izginila vsa bojazen. S pogumom je stopil v njegov stan.

Prijazni oče Ferdinand je velel Rihtarju sesti na mali, preprosti stolec poleg male mizice, ki je bila zbita kar iz sirovih desk. Vse je bilo tako preprosto, ali vse tako lično in snažno. Po stenah je viselo več lepih pobožnih slik v okvirjih, nad mizo v kotu pa božje razpelo, pod njim mrtvaška glava, ob strani pa velik molek z debelimi jagodami. Nad vratni je bila polica, na nji pa so bile lepo zložene knjige, poleg pa tudi več lončkov z zdravili. Ob desni steni je stala postelja, pod njo večji zaboj, dalje v kotu pa

pasti odločitev. Vlada nima večine poslancev za seboj, še več, vlada v današnjem nerazčiščenem položaju vobče ne vé, koliko jih je zanj. To prilikoma porablja Stepan Radić, ki se je v sredo jutraj zopet pripeljal v Beograd in začel ponujati svojo «pomoč». Radikali pa navzlic svojim zagatam

odklanjajo Radićevo moledovanje

in zaenkrat še ni gotovo, ali se bo zveza RR obnovila. Možno je vsekakor, da radikali tokrat še sprejmejo ponudbo, toda obenem je že tudi gotovo, da se bodo Radića skušali ob prvi priliki zopet odkrižati. Vreteno naše politike se čudovito naglo vrti in Radić je s Puclem vred med tistimi, ki ju najbolj sučejo...

Tudi drugod po Evropi so se vršile zadnje čase pomembne reči. Kot velevažni politični dogodek je treba v prvi vrsti omeniti, da sta

Nemčija in Rusija sklenili prijateljsko pogodbo,

ki vzbujajo hudo kri po vsem zapadnem svetu. Posebno ogroženi pa se radi te pogodbe čutita

Poljska in Rumunija,

ki sta zato sklenili medsebojno varnostno pogodbo, s katero se obvezujeta, da bosta skupno branili svojo neodvisnost in da bosta vobče sporazumno vodili svojo zunanjo politiko.

Kdo pa v tem času sklepanja pogodb ogroža nas? I, kdo drugi, kakor ljubi naš italijanski sosed. Iz povsem zanesljivih virov se namreč doznava, da je

Mussolini sklenil s predsednikom albanske republike vojaško zvezo proti Jugoslaviji.

to se pravi: da bi nas Italijani v primeru vojne napadli preko Albanije. Mussolini torej misli, da nas ima že popolnoma v škripcih. Toda čas utegne pokazati — česar pa bogme ne želimo — da se tudi on utegne v nas še krvavo zmotiti...

DOPISI

RAKITNA. Mi smo precej visoko pod nebom, zato ne pride k nam kmalu kakšen glas iz ostalega sveta. Le ta preklicana «Domovina» je počasi priromala v našo vas in se začela hitro množiti, ker je tako zanimiva. Gospod župnik so se silno prestrašili te prikazni in napeli vse sile, da bi jo pregnali. Ker ji sami niso mogli do živega, so poklicali na pomoč misijon. Prišel je neki g. jezuit, ki je hudo mahal po «Domovini» in pridno agitiral za klerikalno časopisje. Pa ni nič pomagalo. Ljudje so se začeli obračati od SLS, ker so sili njenih obljub. Končno pa tudi nismo tako zabiti, da bi ne vedeli, kako laže «Domoljub», čeprav ga priporoča večina duhovščine.

GORNJI LOGATEC. Akademsko društvo «Jadrani» v Ljubljani vrši po deželi lepo kulturno delo. Ima tudi primerna sredstva za to: polno mero mladostnega idealizma, velike poštvalnosti in prepotrebne samozatajevanja. Zato žanje zaslužene uspehe. Preteklo nedeljo so nas njegovi igralci (obojeja spola) presenetili z naravnost vzorno igro. Igrali so komedijo «Moj srček» in jo podali tako dovršeno, da bi jih lahko zavdali marsikateri poklicni igralci. Za nameček so nam dodali še en prizor iz «Favna». Gostje so se pokazali kot pravi umetniki v igri in šminkanju. Na doseženem uspehu čestitamo vsem, zlasti g. režiserju! Upamo, da so domači diletantje ta večer marsikje profitirali. Predstavi je sledila živahna in domača zabava, pri kateri so se spoštovani gostje pokazali tudi kot iznajdljivi in prijazni družabniki. Akademski prijatelji, hvala vam iskrena na lepem večeru in na zopetno svidenje!

SORA PRI MEDVODAH. Že dolgo ni bilo nobenega glasu od nas v «Domovini». Zato se je nabralo že mnogo novic. Predvsem moramo povedati čitateljem «Domovine», kakšno duhovščino imamo pri nas. Kal spora med župnikom g. Kajdižem in farani je pognala že pred par leti, sedaj je pa zrastle iz tega močno drevo, katero dela g. župniku take skrbi, da niti spati ne more, kakor je sam povedal raz prižnice na

velikonočni ponedeljek, ko je bilo blagoslovljanje zvonov na Ladi. Pri podružnici Ladija so si namreč nabavili nove zvonove, in to brez župnikovega vodstva, kakor je to navada. Tamkajšnji sosesčani so za priliko blagoslovljanja naprosili bivši cerkveni pevski zbor, kar jim je pa g. kaplan prepovedal. S tem moške niso bili zadovoljni ter so šli h g. župniku, da se o stvari pogovore. Župnik in kaplan sta pa deputacijo zavrnila, češ, kdo je gospodar cerkve. Mislimo, da bi bilo pravilno rečeno, da smo gospodarji cerkve vsi farani, kajti farani vzdržujemo cerkev, župnika in kaplana. Gonja naše duhovščine proti pristašem drugih strank je privedla tako daleč, da je g. kaplan v nedeljo 18. t. m. raz prižnice imenoval gg. Cvajnarja in Soršaka za lažnivca, ker sta šla do škofa in mu pojasnila, kaj se pri nas godi in kako se gospodari. Omenjenca si bosta že znala poiskati pravico ter bosta poklicala g. kaplana na odgovor. Svetujemo g. kaplanu, da v interesu mira med farani čimprej prosi za premostitev. Enako naj stori g. župnik.

STRAŽIŠČE PRI KRANJU. V zadnjem «Domoljubu» je bilo pisano, da je kupila Františka Knapičeva iz Stražišča milo «Gazela» z zlatnikom pri tvrdki Anton Vančič, Videm-Krško. To pa ni res, kajti omenjena stranka je kupila dotično milo pri tvrdki Anton Križnar v Stražišču pri Kranju.

MOJSTRANA. Poročil se je pri nas g. Janez Lotrič z gđ. Tončko Zimovo. Iskreno čestitamo! — Zlatnik v milu «Gazela» je našla gospa Sorčičeva, učiteljica na tukajšnji šoli. Milo je kupila pri tvrdki Jakob Kozjek na Dovjem. — Šolski otroci so igrali igro «Vedež», ki je zadovoljivo izpadla. Uprizorjena je bila na Dovjem in v Mojstrani. Dobiček se uporabi za izlet. — Priporočamo Vodnikovo družbo. Za 20 Din boste dobili štiri knjige s poučno in zabavno vsebino. Mojstrančani, zglasite se pri poverjeniku in pristopite k Vodnikovi družbi!

KRIŽE PRI TRŽIČU. V nedeljo smo položili v prerani grob mladeniča Maksa Perka, ki je bil povsod zelo priljubljen. Pri gasilnem društvu je bil trobentač in dober pevec. Kako je bil priljubljen, je pričal tudi njegov pogreb, katerega so se udeležila gasilna društva iz Tržiča, Ko-

zelena peč, katero je puščavnik kuril od zunaj, v mali vežici.

Rihtar se je tako zamislil v to opazovanje, da ga je moral prijazni puščavnik ponovno vprašati, kako željo ima.

Potrni možak mu je v kratkem razložil, da je njegov sin Tomažek kar na skrivaj pobegnil neznano kam. Samo toliko domneva, da je odšel k vojakom.

Ko je dobri puščavnik to doznal od potrtega očeta, ga je potolažil:

«Rad vam verjamem, očka, da vam je hudo, zelo hudo po pobeglem sinu. Ali odkrito vam povem: tukaj je moja pomoč nemogoča. Edino, s čimer vam morem pomagati je, da molim za vašega ljubljene sina, da bi ga dobri Oče nebeški prej ali slej srečno privedel nazaj k vam. Poleg te tolažbe imam za vas še eno: Tja nekoč drugi mesec pojdem v mesto Ljubljano. Tamkaj imam znanca, imenitnega vojaškega zapovednika, s katerim sva se skupaj vojskovala. Od tega bom gotovo doznal, kam so poslali vašega sina. Prosil ga bom, naj piše dotičnemu stotniku, pri katerem je fant sedaj v službi, naj lepo ravna s njim. In kakor pravite, da je bil zelo bistro glave, ga bom tudi priporočil v vojaško napredovanje. Bog vé, kaj je še odločeno vašemu sinu?! Zapomnite si dobro: brez božje volje človeku še las ne pade z glave!»

Puščavnikov govor je dodobra potolažil Rihtarja, tako blažljivo so te besede vplivale na potrtega očeta, kakor blado dejni dež na sežgano zemljo v poletni vročini. Bil je poln hvale.

Še preden pa je odšel Rihtar, se je oglašila in prišla iskat pomoči k očetu Ferdinandu mlada objokana kmečka ženska.

Rihtar je hotel ob prihodu te nove obiskovalke oditi, ali puščavnik je velel:

«Očka, le počakajte, kajti brez prič ne govorim rad z ženskami.»

Rihtar je bil prav radoveden, kaj je neki dovedlo dobro mu znano Zakrajčevo Tilko iz bližnje Soteske k puščavniku.

Dekle je bilo zelo v zadregi in nerado je vpričo očeta Rihtarja začelo govoriti. Ko pa je uvidela, da ji ne preostaja drugega, je pričela:

«Častitljivi gospod! Z drugimi dekleti vred sem hodila na tlako v češenjsko graščino. Pa smo v poletju želi tamkaj pšenico. Nekega popoldne prijezdi na njivo graščak. Ustavi se s konjem, ogleduje nas nekaj časa, nato pa ukaže meni, naj pridem še pred večerom v grad... Jaz, uboga revica, sem se vsa tresla. Z velikim strahom sem šla ob mraku, kakor mi je bilo zapovedano... Ta obisk pri graščaku mi je nakopal vso nesrečo in me pahnil v največjo sramoto... Preden mine mesec, bom postala nesrečna mati...»

Dalje ni mogla govoriti, premagal jo je obupen jok.

Šele čez čas se je nesrečna revica malo umirila in je nadaljevala:

«Ko sem se že čutila mater, sem šla vsa žalostna k temu zverinskemu človeku. Na usmiljenje božje sem ga prosila, naj mi kaj pomaga, ko me je spravil v sramoto in revščino. Pa okrutnež se je smejal moji nesreči

in mi s smehom govoril: Dekle, veselo bodi, da sem te počastil...»

Prosila sem ga, kakor more le človek prositi, naj mi obljubi vsaj kako denarno podporo, ker sem revnih staršev hči, da bi mogla otroka vsaj spodobno preživeti. Saj toliko naj bi skrbel za naju, da bi mi otrok toliko odrasel, da bi lahko šla služiti. Pa se je rogal...»

Dekle je znova zaihtelo. Oče Ferdinand je začel tolažiti nesrečno, zapeljano dekle. Obljubil ji je, da pojde sam prav v kratkem do brezsrčnega zapeljivca. Pa bo že obračunal z njim, naj le verjame.

Rihtar in nesrečna Tilka sta se prav otroško vdano zahvalila za tolažbo očetu Ferdinandu in se nato skupno odpravila na pot.

Oče Ferdinand pa si je po odhodu teh dveh novih znancev skuhal svojo borno večerjo. Ko je pri brleči oljnati leščerbi jedel svojo skromno jed, je sam pri sebi govoril:

«Pravični Bog, koliko časa bo še vse to trpelo, da bodo naš ubogi slovenski rod onečaščali in zatirali ti brezvestni graščaki...? Vse misli in sposobnosti svojega ubogega življenja sem posvetil Tebi in v tolažbo svojim zatiranim rojakom. Takoj jutri pojdem k temu češenjskemu trinogu in v obraz mu povem, kar mu gre. Pa tudi prej ne odidem iz njegovega brloga, da dobim kako denarno pomoč za ubogo dekle. Ako pa ne bo hotel ničesar dati kar na moje besede, se bom oprl na svojega nekdanjega vojnega tovariša Ulrika, ki sva se skupaj bojevala v cesarski vojski zoper Turke. Ulrik je seda

vorja in Dupelj. Pevski odsek domačega gasilnega društva mu je zapel dve ganljivi žalostinki. Mirno počivaj! — Dne 13. junija t. l. ob priliki blagoslovitve nove brizgalne bo priredilo tukajšnje gasilno društvo veliko veselico. Sosedna in bližnja gasilna društva ter prijatelje gasilstva prosimo za polnoštevilno udeležbo. — Tudi naš g. župnik siplje ogenj in žveplo na vse časopise, ki ne trobijo v klerikalni rog. Po «Domovini» ljudstvo vedno pridneje sega, ker spoznava, da je resnicoljubna in poštena.

SV. ANA POD LJUBELJEM. Draga «Domovina», sprejmi iskrene pozdrave tudi od nas, tvojih zvestih prijateljev. Nam, ki smo v obližju avstrijske meje, bi bilo treba več narodne zavestnosti, da se ne potopimo v valovih, ki pljuskajo z vso silo v nas. Kolikokrat slišimo govoriti naše ljudi brez vsake potrebe nemški. To je grda razvada. Po sedmih letih osvobođenja izpod krutega nemškega jarma bi se pač morali že bolj zavedati svojega slovenstva. Govorimo in ljubimo naš lepi jezik in ne sramujmo se ga! Doba našega tlačenstva je minila, nikdar več nam ne bo gospodaril Nemec. — «Domovina» pridobiva pri nas vedno več naročnikov, število «Domoljubovcev» pa se krči. Demokratska misel prodira počasi, a vztrajno v široke plasti našega ljudstva, ki vidi, da je le v SDS njegova rešitev. Klerikalci in njihova avtonomija ne vleče več. Ko so bili klerikalci v Beogradu na vladl, so se pokazali kot centralisti, doma pa kriče o avtonomiji. Ravno takšen je tudi Radić, ki je bil tako hud centralist, da je hotel še šolske služe nastavljati iz Beograda, ko je bil prosvetni minister. Hvala Bogu, da ga ni več. Samostojna demokratska stranka ostaja dosledna svojemu programu in se neustrašno bori za pravice kmetov in obrtnikov, katere danes najbolj tlačijo previsoki davki. Pri nas vidimo, da se z največjo resnostjo bore za znižanje in izenačenje davčnih bremen poslanci SDS. Danes mora plačevati davke že služinčad. Če bo šlo tako naprej, jih bodo kmalu plačevali tudi berači. Poslanci SDS, prosimo Vas, da zastavite vse sile za izenačenje neposrednih davkov. — Rodoljub.

GORNJI TUHINJ. Tudi v našo faro prihaja cela vrsta časopisov, med katerim je najbolj razširjena in priljubljena «Domovina», kar silno

peče naše klerikalne veljake, zlasti pa g. župnika, ki je sicer doslej bil precej miren in se ni baš preveč vmešaval v politiko. Eno zadnjih nedelj pa se je le spravil na napredno časopisje. «Domovina» se je z novim letom zelo razširila med tukajšnjim ljudstvom in izpodkopala tla klerikalnemu «Domoljubu». Preglasno pa si g. župnik ne upa nastopati proti «Domovini», ker ve, da se ne damo več komandirati iz župnišča v političnih in drugih posvetnih zadevah. Najrajši nagovarja ženske, naj na vsak način odpravijo «Domovino» od hiše. Čim bolj bo preganjana «Domovina», tem več naročnikov bo imela. To naj si zapomni g. župnik.

SV. PETER V SAVINJSKI DOLINI. Dne 24. t. m. je obhajal tukajšnji posestnik in gostilničar g. Jurij Saveršnik svoj 70. rojstni dan. Ob tej priliki mu je krajevna organizacija SDS kot svojemu zvestemu staremu članu napravila podoknico ter mu čestitala k tako redki slavnosti. Gosp. Saveršnik, vsi naprednjak, obhaja svojo sedemdesetletnico izredno čil in zdrav. Želimo mu, da bi ga Bog ohranil še mnogo let v naših vrstah tako svežega kot je danes! — V nedeljo 25. t. m. je priredila krajevna organizacija SDS v gostilni pri g. Štribarju drugo predavanje. Predaval je g. Simon Bančič o postanku demokratizma, njegovem razvoju ter o napakah današnje demokratizma. Vsi poslušalci so z zanimanjem sledili dobro izvedenemu predavanju ter želimo, da bi nas g. Bančič posetil večkrat ter nam kaj povedal. — Na godovanju g. Saveršnika ob priliki podoknice SDS se je nabrala mala vsota 59 Din za navzočega slepega invalida, ki je pa odklonil ta dar z besedami: «Jaz nisem tako potreben, akoravno nimam oči, a imam še roke; imam pa prijatelja, ki nima niti oči niti rok, njemu pošljite ta dar!» Presenečeni in ginjeni smo bili vsi navzoči, občudujoč zlato srce slepeca. Znesek je poslal naš tajnik na naslov: Mihael Hodnik, Zavod za slepce v Kočevju.

BOŠTANJ OB SAVI. Te dni nam je poslala Zveza kulturnih društev predavatelja g. Blagajmeta in g. dr. Rapeta. Preko 150 poslušalcev je z zanimanjem sledilo predavanju o radiju, na kar je sledil radio-koncert. Za zaključek je stopil v akcijo še kinematografski aparat z enim poučnim in enim zabavnim filmom. Udeležniki so

bili prav zadovoljni, za kar se obema gospodoma iskreno zahvaljujemo.

KRŠKA VAS. Veliki gospod v Radičevem, oziroma Pučljevem listu naj si zapomni: Kdor visoko leti, nizko obsedi. Če ga bo pa želodec še navijal, naj mi javi kraj, dan in uro, da se snideva. Ob tej priliki mu bom tudi prinesel dr. Zerjavova zdravila za njegovo bolezen. — Matej Kožar ml.

RAKA. Našega župnika g. Škerjanca je «Domovina» že dolgo pustila v miru, sedaj se ga pa mora zopet spominjati, ker postajajo njegove pridige neznosne. Ne prija mu kratka krila in kriči nad tako zvanimi «brezverci». Na cvetno nedeljo popoldne je g. župnik dobil obvestilo, naj gre v vas Planino spovedat bolno ženo. Ker župnik ni odšel, a g. kaplan ni utegnil, je prišel še sin bolne matere in ga prosil, naj ne odlaš. Šele proti večeru se je odpravil g. kaplan s sveto popotnico, medtem pa so mu že prišli naproti povedat, da je žena umrla. Ali je to prav? Zakaj se ob takih prilikah tako mudite?

MIRNA PEČ. Ker se malokdaj oglašamo, si gotovo mislite, da smo zelo zaspani. Pa ni res. Oglejmo si naše ljudi iz prave luči in videli bomo, da so zelo živahni, saj čitajo časopise «Domoljuba» in «Bogoljuba» ter druge take lepe reči. Mnogi se pečajo tudi s politiko, toda še bolj z opravljanjem. Ob nedeljah se na poti v cerkev zbirajo cele gručice klerikalcev, ki zmerjajo vse, ki so naročeni na «Domovino». Nočejo priznati, da je «Domovina» dober list, ki piše pošteno. Kaj pa bodo rekli v župnišču, če bi to priznali? Na tihem pa vseeno vedo, da je «Domoljub» dolgočasen in da se rad zlaže.

ZUŽEMBERK. Za naš okraj so prevzeli poverništvo Vodnikove družbe gg.: Albin Pehani v Zužemberku (trgovina g. Polajnarja), Ciril Dequal, šolski upravitelj v Dvoru, in g. Ivan Hrovat, župan v Zagradcu. Ker se sprejemajo člani le še do 15. maja t. l., priporočamo vsem ljubiteljem dobrih knjig, da se nemudoma prijavijo pri gg. poverjenikih in da položijo 20 Din, za katere bodo prejeli štiri knjige s prvovrstno vsebino. Vsak, ki narodno misli, mora biti član Vodnikove družbe. Glede na kratek rok ne odlašajte, temveč prijavite se takoj!

visok gospod v Ljubljani. Če graščaku zagrozim s tem svojim prijateljem, pa vem, da bom dosegel, kar hočem!»

Po večerji je puščavnik še opravil svojo običajno daljšo večerno molitev, nato pa se podal k počitku, katerega je imel slajšega kakor njegovi sosednji trdosrčni graščaki v svojih mehkih posteljah.

(Dalje prih.)

Ivan Albrecht:

Za sina

Povest.

(Dalje.)

Zadnjo nedeljo pred svatbo se je Andrej poslavljaj od samskega stanu. Vsi njegovi tovariši so bili zbrani pri Pagonu in mnogo je bilo veselja in pesmi in prijetnih besedi. Andrej je bil nenavadno dobre volje. Kadar je šla nevesta, ki je še za slovo zadnjič stregla Pagonovim pivcem, mimo njega, jo je poljubil z očmi. Saj mu je že hranila pod svojim mladim srcem najdražjo skrivnost novega rodu.

Pod večer se je priklatil k Pagonu Milan, ki se je ves tisti čas vlačil kakor megla okrog. Delo mu ni dišalo, zato je skušal živeti od raznih sleparij, a kar je kje prigoljufal, je sproti pognal po grlu. Bil je zanemarjen, razcapan in tako neverjetno izpremenjen, da ga skoro ni bilo mogoče spoznati. Sedel je v veži za mizo, ki je bila sicer določena za prosjake in razne klativiteze. Julka, ki je slučajno šla mimo, ga je zagledala prva. Zasmilil se ji je in kar stresla se je ob misli, da je to tisti zali fant, ki naj bi bil postal njen mož. Sicer je

vedela, da se mu godi slabo, da pa je njegova propast tolikšna, tega si ni mogla misliti. Je namreč velika razlika med ljudmi, ki pijejo siromaštvo že z materinim mlekom, in med onimi, ki jih usoda iz blagostanja nenadoma trešči v revščino in ponižanje. Medtem ko vzbujajo prvi sočutje, občuti človek v bližini drugih navadno nekaj neprijetnega, nekaj, kar je sicer tudi slično sočutju, toda že pomešano z nasmehom in nekakšnim sovraštvom.

«Milan,» se je zavzela Julka in stopila korak nazaj.

Fant se je ozrl. Njegove krvavo podplute oči so se sicer zaiskrile, toda pogled je bil kljub temu oduren.

«Ho, Julka,» je dejal, «nocoj mi boš na menda le privoščila kozarček.»

«Saj te kmalu ne bi bila spoznala,» je menilo dekle.

«Nič ne dé,» se je zarežal Milan, «saj vem, da si me lahko pozabila.»

Med tem je stopil Andrej v vežo. Tako napol je še slišal Milanove besede. Z zaničljivim pogledom je premeril svojega nekdanjega tekmeča in ga pikro vprašal:

«Ali se ženiš, Milan?»

«Pil bi, pil,» je odvrnil ta, ne da bi bil odmaknil pogled od Julke.

«Hej, Julka, pijače mu pa le prinesi, pijače,» je naročil Andrej. «Štefan ga mu prinesi, da ne bo žejen nocoj! In če bo premalo, mu ga daj še en štefan, da bo lahko tudi kaj pil, ko ima veselje s tem!»

Julki je bilo nerodno in je hitro odšla po vino, Milan pa, ki je čutil bodico v Andrejevih besedah, je molčal in bobnal s prsti po

mizi. Na pepelnati obraz je dahnila za trenutek bela rdečica, sicer ni Andrej opazil nobene izpremembe na njem.

«No, kako ti pa kaj gre?» se je razkoračil Podlipčev pred njim.

«I, tako no, saj veš; kakor drugi hočejo,» je odvrnil Milan. Niti na dan dražbe, ko so se mu rogali berači, ni občutil takega ponižanja kakor ta hip. Kakor žerjavica pod pepelom je jelo tleti v njem in ga skeleti. Hotel je že odkloniti ponudeno vino in oditi, toda želja po pijači je bila že tako močna, da se ji je moralo pokoriti vse drugo. Čim je Julka prinesla vino, je hlastno kozarec za kozarcem zlival vase. Kmalu je zahreščal po veži njegov pijani glas:

«Ti si rajski cvet —»

Andrej se je nasmehnil:

«Ali slišiš, kako ti poje slavo tvoj zvesti fant?»

«Mogoče prepeva pa tebi, kaj veš?» se je zasmejala Julka in poredno pogledala fanta. Dasi je čutila v njegovem vprašanju samo poredno šalo, jo je vendar zadelo nekam trpko. In to je bila prva grenka kaplja, ki je kanila v njeno srečo. Ves večer se ni več mogla otresti občutka, da jo zasleduje nevidna sovražna sila. Kakor se je trudila, ni mogla prikriti nekakšne nenavadne raztresečnosti in zamišljenosti, ki jo je Andrej kmalu opazil.

«Kaj ti pa je?»

«Nič. Ne vem. Kar tako, skrbi me, da sama ne vem, kaj!»

OPLOTNICA. Gospod urednik, gotovo se Vam čudno zdi, zakaj ni nobenega glasu iz našega kraja. Pa saj ni bilo zahtevati od nas, da bi pisali, ko smo bili večinoma vsi bolni na španski bolezn, ki je zelo razsajala pri nas. Zdaj smo zopet zdravi. Smrtnih žrtev, hvala Bogu, španska bolezen ni zahtevala. — Dne 23. t. m. smo pokopali posestnika po d. Semreka, ki se je obesil, ker se mu je omračil um. — Gospodarsko prav napredujemo. Imamo devet lesnih trgovcev, ki pridno kupujejo in prodajajo les, tako da se iz našega kraja izvozi lepa količina lesa. Granitni kamenolom pri Oplotnici ima zaposlenih približno 200 delavcev. Vse to gre po okrajni cesti iz Oplotnice v Konjice na železniško postajo. Zato imamo tako slabe ceste. Dne 26. t. m. se je vršil živinski in kramarski Markov sejem. Dogon živine je bil precejšen; prignalo se je 116 volov, 48 krav, 6 telet, 8 konjev in nekaj ovc. Kupčija je bila precej živahna. Kdor hoče prodati živino, naj jo prižene dne 15. junija na Vidov sejem v Oplotnico. Dobil bo od vsakega para živine 5 Din napitnine. Imamo krasno novo sejmišče.

DRAMLJE. Kljub temu, da smo že večkrat izrazili željo, naj bi se politika v cerkvi opustila, ker cerkev je hiša božja, kjer bi se naj učili Kristusovi nauki, se vendar naša gg. dušna pastirja še vedno vmešavata v politični vrlinec. Tako je eno zadnjih nedelj bilo raz prižnice zopet praveato grmenje na ubogo «Domovino», ki pa v resnici ni uboga, saj je v naš majhen kraj prihaja že okrog 80 irvodov. Ker na prižnici delajo silno reklamo zanjo, se bo gotovo še pomnožila, za kar bomo skrbeli tudi napredni Drameljčani. Upati je, da si bo vsaka hiša, kamor je prisijal žarek omike, naročila «Domovino». Samozavestno se sme reči in priznati, da je slovensko ljudstvo lahko ponosno, ker ima tako ugleden, poučen in zanimiv list, kakor je «Domovina». Naša gospoda sta nam omenjeno nedeljo tudi oznanila, da bomo imeli to leto sveti misijon, če bomo kupili nov brnast zvon; če pa ga ne bomo kupili, da ne bo misijona. Kaj pomeni to? Mi samo rečemo: Kadar nas bo volja, si bomo po svoji skromnosti naročili jeklene zvonove, kakor smo jih za Sv. Uršulo. No, tudi teh zvonov glas doni v tretjo vas, čeprav niso Vam milo doneči.

HRASTNIK. Hrastniški kino bo dal v soboto ob treh in v nedeljo ob štirih popoldne ter točno ob pol osmih zvečer orientalsko dramo «Alahov zakon» ter šalo enodejanko «On na divjem zapadu», kjer nastopa znani Harrold Lloyd. Obisk se priporoča. — V Narodnem domu bodo igrali v soboto zvečer gojenci trboveljske dramske šole, med njimi Hrastničan Simonišek, v proslavo 50letnice rojstva Cankarja. «Pohujšanje» v dolini šentflorjanski. Predstava, ki jo vodi višji režiser ljubljanskega dramskega gledališča gosp. Šest, obeta biti prvovrstna. Začetek ob sedmih zvečer.

HRASTNIK. V nedeljo 2. maja se bo vršil shod akcijskega odbora pri g. Plazniku ob treh popoldne. Kdor se zanima za delo akcijskega odbora, naj se shoda gotovo udeleži, ker se bo obravnavalo delavsko vprašanje. Delavci in obrtniki, naša dolžnost je, da se shoda udeležimo.

MARNO PRI DOLU. Znani g. Rantan silno pridno udriha po «Domovini». Toda njegova gonja ne žanje uspehov, ker nimamo mnogo zapiranja v njega, ker je zagovarjal visoke doklade. Čim bolj bo on agitiral proti «Domovini», tem več naročnikov bo ta imela.

TRBOVLJE. Dne 1. maja t. l. ob sedmih zvečer se bo vršil v mali dvorani Sokolskega doma redni letni občni zbor krajevne organizacije SDS za Trbovlje. Dnevni red je običajen. Dolžnost vsakega člana je, da se občnega zbora gotovo udeleži, četudi mogoče ni prejel vabila. — Krajevna organizacija SDS v Trbovljah.

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. Javna ljudska knjižnica v Hudi jami javlja tem potom vsem cenjenim članom, da zopet redno posluje in izdaja knjige. Po sklepu odbora se je vsak član, kdor si knjigo izposodi, dolžan, skrbeti za to, da se knjiga vrne takoj po preteku karentne dobe, to je 14 dneh, ker se bo sicer zaračunalo za vsak zakasneli dan po 1 Din kot globa. Ker je knjižnica še šibka, prosimo, da nihče knjig predolgo ne zadržuje. Nadalje se naprošajo naši somišljeniki, ako imajo stare zabavne knjige, ki jih ne rabijo, naj nam jih odstopijo.

SV. MIKLAVŽ PRI LAŠKEM. Z naše prižnice se je začelo prav krepko udrihati proti našim ženam in dekletom, češ, da so preveč mo-

derno oblečene. Vsakdo ve, da se na deželi glede mode ne pretirava, zato so pri nas takšne pridige brez podlage.

KONJICE. Sreski zbor SDS v Konjicah se je vršil v nedeljo 25. t. m. v dvorani Narodnega doma ob udeležbi nad 50 delegatov iz vsega sreza. Politično poročilo je podal delegat oblastnega odbora g. Ivan Kejžar iz Maribora. Za predsednika sreskega odbora je bil izvoljen konjiški notar in župan g. Rado Jereb, za podpredsednika tamošnji zdravnik g. dr. Anton Goričar. Razpravljalo se je tudi o organizaciji stranke v raznih občinah okraja ter je bilo sklenjeno osnovanje nekaterih novih krajevnih organizacij.

KONJICE. Sokolsko društvo v Konjicah bo priredilo 1. maja ob 20. uri in 2. maja ob 16. uri v telovadnici deške šole narodno igro «Deseti brat», na kar se opozarja občinstvo, posebno one iz okolice.

SODINCI PRI VELIKI NEDELJI. Dne 24. t. m. zvečer je predstojnik tukajšnje občine g. Friderik Irgolič dal z orožnikom iskati deske, ki so mu bile ukradene. Tako sta obiskala tudi somišljenika SDS, trgovca g. Alojzija Marinica, ki ima nanovo postavljeno poslopje. Preiskala sta vse prostore in seveda nista našla ničesar. Ker gosp. Alojzij Marinic vodi točno vse svoje račune, izjavlja, da prepusti svoje poslopje z novim vinogradom zastoj vsakomur, kdor bi mu dokazal, da je pri njegovem posloju le toliko ukradenega lesa, kakor je svinčnik debel. Zaradi razžaljenja časti bo g. Marinic sodnijskim potom postopal proti g. županu. Bližajo se občinske volitve in upamo, da se bo takrat pogreznil njegov županski stolček.

KOZMINCI PRI PTUJU. Kozminci so lep kraj. Le žal, da se včasih pri nas dogajajo stvari, ki jemljejo ugled tukajšnjim marljivim in poštenim ljudem. Nedavno se je pri nas zgodilo grdo krvoskrunstvo. In take stvari se dogajajo pri ljudeh, ki čitajo «Slovenskega Gospodarja»? Ali je tudi tega grdega zločina kriva «Domovina»?

JARŠE PRI GROBLJAH. V nedeljo 25. t. m. smo imeli pri nas lepo pridigo o sv. Jožefu, kot varuhu katoliške cerkve, in pa o naprednih časopisih. Pridigar je vzel «na muho» zlasti «Domovino» in njene čitatelje ter je zatrjeval, da je to brozverski list. Ker hodimo vsi k maši in

«Milana ima še v mislih,» je zaskrbelo Andreja, vendar je molčal. Šele pozno v noč, ko so se razhajali, ga je premagalo:

«Povej no, Julka, kako je bilo z Milanom?»

«Andrej —!» se je tako prisrčno in iskreno zavzelo dekle, da se je fant jel takoj sramovati svoje ljubosumnosti.

«Viž, rad te imam, zato mi pa šinejo take misli v glavo,» se je opravičeval. Dekle se je privilo k njemu:

«Samo tega nikar, Andrej, le tega ne! To je pekli!»

Ko sta se ločila, ni bilo nobene sence več v njunih mislih. Srečna ko dva otroka sta naslednji dan stopila pred oltar. V ženitovanjskem pismu, ki so ga bili napravili, je prepuštila Julka vse svoje premoženje Andreju. Tako mu je darovala sebe in vse, kar je premogla.

Ženitvena je bila vesela in razkošna, da vas že davno ni pominila enake. Potem pa se je začelo tisto veselo, načrtov in nad polno življenje, ki ne pozna nobenih nadlog, ampak čuti tudi sredi najtršega dela samo živo radost. Julka je delala in sanjala sredi dela vedno najlepše in najslajše sanje. Kadar je videla moža, kako razgret in poten prime zdaj tu, zdaj tam za delo, kako ukazuje in daje navsote služničadi, se ji je zdel kakor mogočen vladar, ki mu je rado pokorno vse, najbolj pa njeno mlado srce. Včasih se il je kar zvrtele pred očmi od same sreče, tako je Julka ljubila svojega moža...

Večer pred odhodom na Sveto Goro je imela Julka že vse pripravljeno. Mislila je na

moža in na bitje, ki bo skrivaj romalo z njo. V slutnji dotlej nepoznane materinske sreče je že gledala drobni obrazek sinčka, ki bo zajokal v družino in dahnil toliko novega veselja pod srečni krov. Kakor tiha, sveta molitev je bila njena misel na dete...

Zgodaj zjutraj sta odšla z doma, preden je dahnila zarja na nebo. Čisto sama sta hodila in se ogibala romarjev in velike ceste, da ju ne bi nihče motil v njuni sreči. Med travniki in polji se je vila steza, a včasih je hušnila v gozd, ki je s svojim skrivnostnim mirom objel mladi bitji in ju prevzel tako, da sta govorila samo šepetaje.

Ko so se jeli oglašati ptiči, sta bila že daleč z doma. Pot se je vzpenjala med košatim bukovjem po gori, ki loči Vipavo od ostale Notranjske. Postala sta in se razgledovala po dolini, ki se je polagoma jela oživljati. Tako dobro je delo očem, ko so gledale te zelene preproge, premrežene z belimi cestami in posejane z vasicami.

«Andrej,» je šepnila Julka in se privila k možu.

Andrej jo je prijel za roko. Za svojo srečo ni mogel najti lepše besede nego je bilo ime njegove družice. Zato je tudi on dihnil samo:

«Julka!»

S toplimi žarki so ga poljubljale njene oči, ki so bile rosne od veselja.

«Ali vidiš tam Sv. Barbaro na hribu,» ji je pokazal belo cerkvico. «In spodaj v dolini Sv. Janeza?»

Julka je sledila z očmi označeni smeri in prikimala.

(Dalje prih.)

Dr. Ivan Lah:

Kako sem rekviriral

(Iz Knjige spominov.)

(Dalje.)

Nekoliko potolažena je odšla z menoj v vežo in od tam pod streho. Vojaku sem strogo zabičal, naj stoji pri vratih. Obstal je kakor pribit in gledal, zakaj.

Gospodinja si je spotoma posušila solze in ko je stopila na vrh, je vprašala:

«Vi ste Čeh?»

«Ne, a razumem vas.»

«Moj mož je v Rusiji...»

«Kje je mak?»

«Verjemite, da ga je bilo samo pet litrov.»

«Saj verjamem.»

«Zdaj ga je še dva litra...»

«Dobro.»

Gledal sem po podstrešju in sem nalašč dvignil par pokrovov.

«Tu je,» je rekla in pokazala belo vrečico.

«Dobro. Pojdiva v hišo!»

Vrnila sva se in ženske, ki so sedeale pri peči, so me pogledale z vprašujočimi očmi.

«Maka je dva litra,» sem dejal komisiji.

«Torej ga vzamemo en liter...»

«Če mora biti,» je rekla gospodinja nekako mirno-vdano.

In smo šli naprej.

Tretja hiša. Isto. Zopet boj za mak.

«Vi premalo iščete,» je rekel župan.

«To je moja stvar,» sem odgovoril, «sicer na bom odslej vzel še enega moža s seboj.»

doma tudi molimo, bi samostanski gospod vendarle moral vedeti, da «Domovina» ne napravljaja brezvercev. To se pravi, da «Domovina» ne piše nič proverskega. Klerikalci jo pač sovražijo samo zato, ker ne trobi v njihov rog. Prosimo, prenehajte v cerkvi z napadi na napredno časopisje. — Popotnik.

LEMBERG. Občni zbor tukajšnje krajevne organizacije SDS se je vršil v nedeljo 25. t. m. popoldne v prostorih g. Lorenčaka ob lepi udeležbi somišljenikov iz Lemberga in deloma tudi iz Sladke gore. Poslanec g. dr. Pivko je v spremstvu prijateljev iz Šmarja, Rogatca, Rogaške Slatine in od drugod prispel tudi v Lemberg in tu zbranim somišljenikom poročal o položaju. Za predsednika organizacije je bil izvoljen ugledni posestnik g. Anton Lorenčak.

PRISTAVA. V «Kmetiskem listu» št. 15 se dve osebi zaradi igre «Veronike Deseniške» neopravičeno povišujeta v deveta nebesa, dočim se drugi narodni delavci ravno tako neopravičeno nesramno ponižujejo. Kakor smo ugotovili, izvira ta dopis v «Kmetiskem listu» od tukajšnjih nemškutarjev in sovražnikov tukajšnjega našega odra v zvezi s podčetrteškimi in virštajnskimi nemškutarji. Kdor se je preobjedel jugoslovenskega kruha, naj pa pojde tja, kamor ga srce vleče.

POLIČKA VAS. K zadnjemu počitku smo spremili posestnika Janeza Breznika, očeta našega župana. Bil je dober mož. Bodi mu zemljica lahka! — SLSarji so imeli prejšnjo nedeljo v Jarenini shod. Pa so nekateri napadli in ranili pristaša SKS, da je moral k zdravniku. Ni nam na tem, da bi branili Pucljeve ali Radičeve pripadnike, toda pošteno misleči ljudje se takega orožja ne poslužujejo.

SMARTNO OB PAKI. Dne 25. julija t. l. ob 12letnici vojne napovedi bo pri nas slavnostno odkritje spomenika v vojni padlih 62 vojakov naše občine. Spomenik stane 25.000 Din ter je delo poverjeno kamenoseškemu podjetju g. Vinka Čamernika v Celju. Na dan slavnostnega odkritja bo tudi pokrajinsko zborovanje vseh bivših vojakov iz svetovne vojne iz srezov Celje, Gornji grad in Slovenjgradec. Vsi bivši vojaki, sotrpini iz svetovne vojne, se vljudno vabijo, da se slavnostnega odkritja in pokrajinskega zborovanja

udeležijo v obilnem številu ter vse občine imenovanih srezov javijo prihod bivših vojakov že sedaj Zvezi slovenskih vojakov iz svetovne vojne v Ljubljani. Vsa društva, vse organizacije v območju srezov Celje, Gornji grad, Slovenjgradec se prosijo, da na dan 25. julija t. l. ne napravljajo nikjer nobene konkurenčne slavnosti, prireditve ali veselice.

SREDIŠČE OB DRAVI. (Koncert Sokolskega pevskega zbora.) Letošnji veliki koncert Sokolskega pevskega zbora bo v nedeljo 2. maja ob osmih zvečer v Sokolskem domu. Naši pridni pevci in pevke se skrbno pripravljajo na ta nastop in nas bodo iznenadili z obširnimi novimi sporedom. Zato vabimo vse prijatelje lepe pesmi, da posetijo to prireditve v čim večjem številu. Nudil se jim bo lep užitek; časten obisk prireditve pa bo obenem najlepše priznanje pevskemu zboru in njega požrtvovalnemu pevovodji br. Čulku. Središčani in okoličani, v nedeljo 2. maja vsi na koncert Sokolskega pevskega zbora. Zdravlo!

SREDIŠČE OB DRAVI. (Smrtna kosa.) V našem kraju zadnji čas ne mine teden, da nas ne bi obiskala bela sestra smrt. Pretečeno soboto je ugasnila luč življenja Mariji Kocjanovi, sestri našega zvestega somišljenika in odbornika naše krajevne organizacije g. Ivana Kocjana, krojaškega mojstra in posestnika v Središču. Naj v miru počiva, žalujemo naše sožalje!

SV. BARBARA V HALOZAH. Krajni šolski svet opozarja, da so naturalna učiteljska stanovanja le za aktivno učiteljstvo. Zaradi tega prosimo, da se v tem oziru napravi red. — V našem lepem vinskem kraju živi neka huda klerikalka, ki povzroča razne spore. Prosimo jo, naj dá mir, da se ne bo opekla.

SV. TROJICA V HALOZAH. Malokdaj kaj slišite o naši trojiški fari. Gotovo si mislite, da smo tako srečni, da se nam ni treba z nikomer prerekati, ali da se pri nas sploh nič posebnega ne zgodi. Žal, da temu ni tako. Naj Vam opišemo, kako se tudi pri nas zlorablja cerkev za politiko. Bilo je na cvetno nedeljo, ko mladina praznuje svoj praznik. Po končani procesiji je stopil na prižnico g. kaplan ter nam prečital vse, kar spada po verskih obredih na ta dan, nato pa

začel grmeti proti «Domovini», da je brezverski list ter da je vsakdo dolžan jo vrniti. Pripovedoval nam je o hudičih, ki da so hodili po svetu v pogubo duš. Vprašamo g. kaplana, ali je mogoče te peklenške videl na lastna očesa. On jih ni videl, pač pa smo mi videli g. kaplana hoditi od hiše do hiše agitirajoč za klerikalno časopisje. G. kaplan nam je raz prižnice čital iz «Slovenskega Gospodarja» tudi obsodbo Zlahtiča in Čiča. Mogoče se zdimo našim gospodom tako bedasti, da nismo prej tega vedeli. Iz njegovih nadaljnjih besed smo spoznali, da smo potemtakem vsi tisti, ki ne trobimo v njihov rog, podobni Zlahtiču in Čiču. Vprašamo g. župnika, ali se sme na tak način oskrunjati hiša molitve. Še enkrat bi moral priti Kristus na svet, vzeti korobač ter iztirati politizirajočo duhovščino iz cerkve. Prosimo naše gospode, da nam dokažejo, kje piše «Domovina» proti veri. Ali ni sredstev, s katerimi bi bilo mogoče onemogočiti tako zlorabo cerkve za politične namene? — Farani.

DOBROVCI. V nedeljo 25. t. m. se je vršil v Dobrovcih pri Hočah pripravljalni sestanek somišljenikov SDS za ustanovitev krajevne organizacije. Neki radikalski agitator iz Hoč je privedel sem nekaj nepovabljenih ljudi, ki so hoteli delati zgago, pa so dosegli samo to, da bo organizacija v najbližjem času res tudi ustanovljena.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

SLABO OBDELANE NJIVE.

Z dobrim obdelovanjem vplivamo zelo ugodno na večjo rodovitost naših njiv. Kjer imajo zadosti rahlo zemljo, tam je vse obdelovanje njiv olajšano. Tam se zemlja pri oranju sama ruši in drobi, tako da ni treba oranji njivi drugega, kakor da jo z brano poravnamo. Ves drugačen pa je položaj na težki zemlji. Tukaj je treba zemljo vse bolj skrbno obdelovati, da nam bolje rodi. Žal, da se po ilovnatih krajih tega premalo zavedamo!

Kolikokrat ne vidimo, da se na zorani njivi brazde po vsej dolžini tako trdno skupaj drže, da

In zopet smo šli na podstrešje. Gospodar, star mož z dolgimi belimi lasmi in s kučmo na glavi, je mirno stopal pred nama.

«Pa ne preveč iskati,» sem rekel vojaku, ki je lezel za menoj.

Ogledali smo si podstrešje, gospodar je odpiral shrambe, vojak ga je spremljal in našla nista ničesar.

Vrnili smo se v hišo in javili, da se je izvršila stroga preiskava.

Napisali so zapisnik in smo odšli.

«Tako ne bomo ničesar dobili,» je rekel župan.

«Kjer nič ni, tudi cesar pravico izgubi,» sem mu rekel s primernim nasmehom.

Tako je šlo vse dopoldne. Vas je imela nad 60 hiš. Deset hiš na en dan je dovolj. Za popoldne smo odredili počitek. Vrnili smo se vsak na svoj dom in sedli h kosilu.

Popoldne mi je postalo dolgčas. Mahnil sem jo skozi vas po cesti navzgor na kolo dvor, da najdem kako primerno družbo. Pred kolodvorom me ustavi mlad dijak.

«Ali ste vi komandant z Osička?»

«Seveda sem. Kaj pa je?»

«Naša mama je rekla, da bi prišli k nam.»

«Kam?»

«Tja v ono hišo.»

«Zakaj?»

«Kar tako. Imamo kolino.»

«I no, pa pojdiva.»

Šla sva po ozki sneženi gazi proti bližnji hiši.

«Ali spadate vi pod Osičko?»

«Ne, mi spadamo pod Prikaz.»

«A vi ste dijak?»

«Da, v sedmi gimnaziji.»

Prišla sva počasi do hiše, otrkala čevlje in vstopila.

Pozdravila me je ljubezniva, zgovorna ženica, ki me je povabila v sobo.

«Pojdite no malo k nam na klobase. Saj jeste? Posebno tlačenka je dobra.»

Začeli smo pogovor kakor stari znanci. O vojni, o lakoti na Dunaju, o rekvizicijah. Njen mož je bil pri vojakih v Lincu. Sin je bil potrjen: rada bi bila vedela, kaj bi se dalo storiti, da bi rešila moža ali pa sina. Bilo je težko svetovati. Medtem pa je že prinesla na mizo lepo jetrno klobaso z gorčico in tlačenko. Ubogi moj želodec. Odkar je prišel s sestradanega Dunaja, je užil toliko dobrot, da se je skoraj upiral, ker že dolgo ni bil varen takih dobrih časov. Vendar klobasa je bila tako dobra, da se je ni bilo mogoče odreči, in tlačenka, bogme, tlačenka je bila še boljša. Zraven pa ta preprostost in gostoljubnost brez vseh sebičnih namenov.

«Mislim si,» je rekla gospodinja, «kako bo našemu, če bo našel kje svoje ljudi.»

Bilo mi je prijetno, da sem se mogel razgovoriti z dobrimi ljudmi.

Vrnil sem se domov šele proti večeru.

Po večerji sem našel pred hišo nekaj fantov, ki so se spustili z menoj v pogovor.

«Koliko časa bo še trajala vojna?»

«Kakor vidite, ne dolgo. Sestradali nas bodo.»

«In kdo bo zmagal?»

«Mi gotovo ne.»

Šli smo parkrat gor in dol po vasi in naš pogovor je postajal čim dalje zaupnejši. Eden

njih je že videl fronto. Čez mesec bo treba zopet oditi.

«Ko bi človek vedel, da bo kmalu konec, bi se skril...»

«To je težko reči. Na vsak način se mažite, kakor se morete. Odločitev lahko pade že to pomlad.»

Stali so zamišljeni.

«Ko bi človek vedel...»

«Seveda, glavna stvar je, da vsak po svoje pomagamo, da bo prej konec in ugoden za nas.»

Drugi dan se je rekvizicija nadaljevala. Zopet zapisniki, solze, prepir, preiskava in zopet uspeh, da je popoldne župan izjavil:

«Kar bo, pa bo. Vi glejte!»

«Ali nismo vsega dobro pregledali?»

«Ko gledate tam, kjer ni. Kaj bomo pa na glavarstvo poslali?»

«Kolikor bo, bo preveč.»

Pri slovesu je pristopil k meni eden mojih štirih junakov in mi izjavil, da me vabi za popoldne njegova hišna gospodinja «Frau Mihalek». Tam je baje zelo prijetno, ker je ves dan družba.

Odšel sem tja takoj po kosilu in res: tu je bilo zelo prijetno. Pri Mihalkovih je bila kovačnica in tam so sedeli pri pogovoru domači možje. Mati Mihalkova me je pozdravila z vso prijaznostjo in je rekla, da me je pričakovala že prejšnji dan. Celo belo kavo je zame pripravila, pa ni vojak prav razumel njenih besed, da bi mi bil sporočil. Gospodar Mihalek je bil krepek mož, že precej prileten, ona pa precej mlajša od njega. Trije sinovi so bili na vojni in dva brata. Imela je sestro na Dunaju

bi jih lahko vun izvlekel, če bi bila vprega dosti močna. Če tako zorano njivo samo površno povlečemo — in to se godi po takih krajih — ostanejo brazde spodaj pod poravnanim površjem vse preveč cele, t. j. premalo zdobljene in zrahljane. Da nam pri tako površni obdelavi rastline slabše izhajajo in slabše uspevajo, leži na dlani. In če se v zadnjem času na rahljanje zemlje polaga večjo važnost in vrednost kakor na njeno običajno obračanje, je tudi jasno.

Ni zadosti, da zemljo od enega oranja do drugega obračamo, ampak je važno, da jo po vsej oralni plasti tudi drobimo in rahljamo. Treba tedaj, da imamo za težke zemlje tudi dobre pluge s pravilno zavito desko, da se brazda od vrha do tal drobi in ruši. Brazde morajo na vsak način narazen, se morajo drobiti, in če tega ne dosežemo z našim navadnim plugom, si moramo omisliti boljšega, s katerim se bo dalo težko zemljo bolj krepko drobiti. Takemu oranju mora slediti še dobra vlaka z močno brano, ki naj poseže s svojimi zobmi dosti globoko v zemljo.

Važno orodje za obdelovanje težke zemlje je tudi razruševalec ali kultivator. Tak kultivator ima navadno v dveh vrstah po več lemežev, s katerimi ruši in drobi zemljo po vsej oralni plasti. Važno je to orodje posebno za obdelovanje jesenske prahe v zgodnji pomladi. Sprašene njive namreč ne, kaže spomladi še enkrat obračati, ampak je veliko bolje, da jesenske brazde same zrahljamo. Na ta način ohranimo zimsko vlago in smo z vsem delom tudi hitreje gotovi.

Sem in tja vidimo po njivah še silno površnost obdelovanja. Njiva je večkrat le za oko povlečena toliko, da je pri vrhu poravnana. Časih gledajo mestoma cele brazde ven! Večkrat je zemlja le toliko poravnana, da se skrijejo brazde, spodaj pa ostajajo brazde cele! To vidimo tudi na pozneje rastočem žitu. To ni nobeno pravo obdelovanje! Naša površnost gre časih tako daleč, da njiv tudi ne obrobimo ali pričelimo, ampak jih pustimo ob koncu razkopane in sploh neobdelane. Večkrat so krivi temu slabi posli, ali navsezadnje je kriv le dotični gospodar, ki bi se moral vse bolj brigati za skrbno obdelovanje svojih njiv. Tudi te napake morajo pri nas prenehati!

PREHITRO SKISANJE MLEKA.

Ko nastopi gorkejši čas, pa se začne mleko hitreje kvariti. Najpogostejše se dogaja, da se nam mleko prenašlo sesiri, še prej, preden je skuhano. S takojšnjim kuhanjem ga hočemo napraviti sicer stanovitnejšim, toda slabo mleko se nam že med kuho zgrize. Ta napaka pri mleku je najbolj navadna, pa tudi najbolj občutna. Vzrok tej napaki tiči navadno v slabem ravnanju z mlekom, lahko pa tudi v posebnih lastnostih kaknega mleka, ki se pokažejo v gotovih prilikah. Največkrat so pa gospodinje same krive, če oddajajo tako pokazeno mleko.

Proti prezgodnjemu kisanju mleka se moramo varovati predvsem s čistoto in s hlajenjem mleka. Mleko se skisa zaradi mlečnokisljivih gljiv, ki se primešavajo mleku iz zraka, od slabo osnažene posode itd., in ki se ob toplejšem vremenu silno hitro množe, zlasti še, če smo s premalo snažnim ravnanjem podpirali vse to nastajanje in če shranjujemo mleko v prostorih, ki so premalo hladni. Edino zdravilo proti takemu okuženju mleka z mlečnokisljivimi bacili je nizka toplota (hlad), za katero moramo skrbeti na en ali drug način, in pa seveda potrebna snaga. Mleko moramo takoj po molži shladiti. Če imamo mrzlo vodo, ga hladimo s pomočjo mrzle vode, s tem da ga postavljamo v mlečnih vrčih ali drugih posodah v mrzlo vodo. Sicer ga moramo pa hladiti v dosti hladnih prostorih (mlečnih kletih) na ta način, da ga natočimo v plitve latvice, v katerih se hitreje shladi. Večji posestniki ga hlade tudi na posebnih strojih-hladilnikih s pomočjo tekoče mrzle vode. Z dobrim hlajenjem mleka takoj po molži bomo najbolj zadrževali prezgodnje kisanje mleka.

Po drugi strani je pa gledati, da smo pri vsem ravnanju z mlekom skrajno snažni, počenši pri molži v hlevu in ves čas do oddaje mleka.

Važen vzrok, da se nam mleko prehitro skisa, je tudi to, če mešamo različno mleko skupaj, zlasti mleko od različnih krav, ki se nahajajo v različnih molžnih dobah (v prvi in zadnji dobi mlečnosti, oziroma brejosti), in če smo vrh tega še premalo snažni z mlekom, če imamo slabo očejeno posodo itd. Tako zbrzdano mleko se mora skvariti in skisati, če pride na gorko. Ravno tako nevarno je ob tem času mešati jutra-

nje in večerno mleko. Našim gospodinjam in živinorejcem je to sicer znano, vendar se vse premalo po tem ravna. Premalo se pazi na to, da bi bilo mleko čisto in zadosti ohlajeno in da bi bilo tako zdravo in trpežno, kakor moremo to zahtevati. Zato so pa tudi vedne pritožbe s strani porabnikov in mlekarških podjetij na dnevnem redu, zlasti ob toplejšem letnem času. Ob pravilnem ravnanju z mlekom bodo prenehale vse take tožbe o prehitrem kisanju mleka in vsa škoda, ki nam nastaja iz tega.

Tedenski tržni pregled

TEDENSKI TRŽNI PREGLED.

ZITO. Na ameriških žitnih borzah so cene zadnje dni valovale, dočim na evropskih tržiščih pokazujejo povsod majhno nazadovanje. Glavni vzrok slabim cenam so dobri izgledi nove žetve po vsem svetu in obilne stare zaloge. Na novosadski in somborski blagovni borzi so bile zadnje dni naslednje povprečne cene za 100 kg: pšenica 295 do 300 Din, krmilni ječmen 140 do 145 Din, jari ječmen 150 do 170 Din, oves 170 do 180 Din, turščica 130 do 138 Din, moka <0> 465 do 485 Din.

ŽIVINA. Cene prilično nespremenjene. Precej živine se izvažja v Italijo in Avstrijo. Na mariborskem sejmu so se za kilogram žive teže trgovali: voli, debeli 8 Din 50 p do 9 Din 50 p, poldebili 7 Din 50 p do 8 Din, plemenski 6 Din 50 p do 7 Din 50 p, bikji za klanje 6 Din 50 p do 9 Din, krave, klavne, debele 6 Din 50 p do 7 Din 50 p, plemenske 5 do 5 Din 75 p, krave za klobase 4 do 4 Din 50 p, molzne in breje krave 6 Din 50 p do 7 Din 50 p, mlada živina 6 Din 75 p do 8 Din 75 p.

Kratke vesti

— Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 28. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 800 Din 74 p do 804 Din 74 p, 100 zlatih nemških mark za 1351 Din 50 p do 1355 Din 50 p, 100 italijanskih lir za 227 Din 46 p do 228 Din 66 p, 1 dolar za 56 Din 62 p do 56 Din 92 p, 100 francoskih frankov za 189 do 191 Din,

in njeno hčerko Aničko je vzela k sebi, da ji pomaga. Po stenah so visele fotografije sinov in bratov v vojaški uniformi in ko smo vse po vrsti pregledovali, je vstopila Anička, lepo sedemnajstletno dekle, in se veselo posmejala.

«Torej ste vendar prišli! Smo mislili, da nečete k nam.»

«Saj nisem vedel, da ste na svetu.»

«Boste jedli kruh z maslom?»

«Bom.»

«In potem belo kavo?»

«Tudi.»

Sedli smo k peči, Anička pa je hitela po kruh in maslo.

Boga mi, razvila se je cela pojedina — zraven pa smo se pogovorili o vsem. Kdo bi si mislil, da bom doživel take lepe čase na Osičku.

«Samo to je škoda,» je rekla mama Mihaelkova, «da si niste izbrali kvartirja pri nas, da ste prišli k tistem shopuhu. Anička bi vam lepo z vsem postregla...»

«Kaj se hoče. Kar je, je,» sem rekel, «saj bom še prišel.»

Seveda, kar pridite. Ta vaš vojak je dolgočasen, ničesar ne razume. Saj vam je dolgčas ves dan.»

«Seveda je.»

Pa ni bilo. Drugi dan me je srečala stara ženica in na ves glas že od daleč vpila:

«Pojdite no k nam, imamo tako dobro sli-vovko.»

«Kam pa?»

«Tja gori, v ono hišo.»

«No, pa pojdim.»

V hiši je bilo več sosedov in sosed; stari gospodar, z izrazitim obratim obrazom, z dolgimi sivimi lasmi in s kučmo na glavi je sedel na koncu mize in se je vzpel v vsej svoji visoki postavi, ko sva z ženico vstopila. Valaška sli-vovka je nevarna stvar. Kmalu je prišlo še par mojih vojakov, ki so jih bili pobrali nekje na vasi, in par očancev je dajalo nam poguma, da smo bolj pridno praznili kozarčke. Mati gospodinja je prinesla slanine in kruha, da bi malo založili. Zalagali smo marljivo in razvil se je vesel pogovor. Končno se mi je zdelo, da avstrijska armada ni tako vajena sli-vovke kakor valaški očanci. Kučme so jim zlezle na stran in njih krepki obrazi so pridno mleli črni kruh in slanino, ženske so se smejale, armada pa je pobegnila, da ne bi doživela težkega poraza v valaški vasi.

Spomnil sem se na našega ubogega Krska, ki je ostal na lačnem Dunaju. Zavil sem nekaj hlebcev kruha, ki so ga dale dobre gospodinje, in sem odšel z njim na pošto. Bilo je do tja dobro uro hoda in pot po zasneženih valaških poljanah mi je nudila lep razgled na vse strani. Tam na zapadu se je bliščal v slabem zimskem solncu slavni Hostin.

Hostin je zgodovinska gora v teh krajih. V vseh hišah smo videli na stenah slike, ki so predstavljale čudež, kakršen se je baje zgodil tu pred davnimi časi. Nekoč so pridrli na Moravo Tatari. Prišli so do gore Hostin, kjer je bila cerkev Matere božje. Ko so neverniki hoteli zavzeti goro, jih je Marija s strelami nagnala in neverniki so pobegnili, odkoder so prišli. Ta dogodek je bil naslikan na slikah v raznih oblikah — strele so švigale kakor

svedle palice in tisti bežeči Tatari so bili precej podobni našim Turkom na raznih slikah iz starih časov. Spomnil sem se, da je v tem nekaj zgodovine. Pod vodstvom Čingiskana so se razlili okoli leta 1200. Tatari iz Azije proti Evropi. Preplavili so ruske zemlje, zasedli Poljsko in vdrli na Moravo. Strah pred njimi je šel po vsej Evropi. Papež je pozival vladarje na križarsko vojno. Toda Tatari so zmagali in vladali na Moravi. Samo mesta Olomuc, Brno in Aničov ter nekaj gradov se jim je ubranilo. Tako sta junaka Vneslav in Vratislav branila Hostin. Vojvoda Jaroslav, ki se je pozneje zval Šternberk, je potem premagal Tatare pri Olomucu in osvobodil deželo. Spomin na te dogodke se je ohranil v obliki čudeža na Hostinu.

Hotel sem si ogledati to goro. Hostin me je spominjal na našo Šmarno goro. Ljudje so pravili, da je z nje lep razgled po Hani. «Ako hočete iti na Hostin, vam dam klobase in kruha na pot,» je rekla gospodinja. «Jutri je nedelja.»

Zakaj pa ne! Kaj bi se dolgočasil po Osičku, hajdimo po svetu.

(Konec prih.)

Modra Nežica.

Janez je opazil štiriletno Nežico, hčerko hišnice, šetajočo v cvetličnjaku, dasi je bilo strogo zapovedano, da ne sme iti v vrt in teptati po cvetlicah.

«Kaj delaš tukaj, Nežica?» se je razjezil Janez.

«Oh, gospod, naj me nikar ne naženejo, jaz sem se zaprla v vrt, da ne bi pobegnila.»

100 češkoslovaških kron za 168 Din 08 p do 169 Din 08 p, 100 švicarskih frankov za 1095 Din 62 p do 1099 Din 62 p.

— **Sadlarski odbor za okraj Radovljica** bo priredil v nedeljo dne 2. maja v Ratečah pri Kranjski gori (pri županu) celodnevni sadlarski cepilni tečaj. Odbor vabi vse zanimance iz okoliša Rateč in Kranjske gore, osobito mlajše posestnike in mladeniče, da se udeležijo tega tečaja v čim večjem številu. Udeležencem se priporoča, da prinese s seboj cepilno orodje ali vsaj dober, nabrušen nož. Tečaj se bo pričel ob osmih dopoldne.

— **Hmeljarji, pozor!** Znano je vsem hmeljarjem, da se je leta 1924. in 1925. pojavila na pozem hmelju nova bolezen, peronospora, ki ne okužuje in uničuje le listov in poganjkov, nego tudi kobule. Leta 1924. smo bolezen opazovali šele takrat, ko je rastlina tvorila kobule, lani že mnogo poprej, a letos se pojavlja, ko so poganjki komaj prišli iz zemlje. Potemtakem lahko sklepamo, da bo učinek bolezni v tekočem letu znatno občutnejši kakor minula leta, zlasti če bo vreme bolj mokrotno. Vseučiliški profesor gosp. dr. Škorić iz Zagreba, ki je ugotovil peronosporo na hmelju, priporoča v obrambo hmeljarjem takojšnje škropljenje nasadov s tekočino, v kateri so se na 100 litrov mehke vode raztopile tri četrtine kilograma bakrene galice in poldrugi kilogram ugašenega apna. Hmeljarji, spoštujte ta nasvet in poročajte o učinku obrambnega dela Hmeljarskemu društvu v Zalcu.

Obrtniški vestnik

OBRITNIŠKA SAMOPOMOČ ZVEZE OBRITNIH ZADRUG V LJUBLJANI.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je na svojem zadnjem obnem zboru sklenila, ustanoviti Obrtniško samopomoč, ustanovo, ki bo imela namen, nuditi svojcem umrlih članov prvo podporo.

Ta korak Zveze obrtnih zadrug je gotovo hvale vreden. Obrtništvo, ki živi v jako težkih razmerah, si ne more napraviti nikakih prihrankov, ki bi v primeru smrti obvarovali družino pred pomanjkanjem. Zato je med obrtništvo taka ustanova zelo potrebna.

Kot član lahko pristopi vsak samostojen obrtnik, njegova žena, starši in otroci nad 18 leti. Do 31. decembra 1926. postane član lahko vsakdo ne glede na starost, po tem roku pa le do 45. leta starosti. Član plača pri pristopu vpisnino, pristojbino za upravne stroške ter po 5 Din za prva dva smrtina primera, skupaj 30 Din. Kot član pa plača potem vsakdo samo ob smrti kakenga člana po 5 Din in enkrat na leto po 10 Din za upravne stroške. Prispevki so torej tako malenkostni, da jih premore tudi vsak obrtnik, koristi v primeru smrti pa so le velike, zlasti če bo imela samopomoč veliko število članov. Ker se pobira prispevek po 5 Din vedno za en smrtni primer naprej, dobe svoji takoj, ko predlože mrtvaški list, tolikokrat po 5 Din, kolikor članov šteje Samopomoč.

Z delovanjem bo pričela 1. julija t. l.

Kakor smo informirani, je Zveza obrtnih zadrug razposlala te dni na vse zadrug in obrtna društva v ljubljanski oblasti nabiralne pole.

Ker je ta socialna ustanova za vse obrtništvo res velike koristi, naj bi se je obrtniki čimbolj oprijeli in se priglasili takoj kot člani pri svoji zadrugi, obrtnem društvu ali pa naravnost pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani.

BELEŽKE

+ **Klerikalna gonja.** Podeželska duhovščina vrši gonjo proti «Domovini» naprej. Kakor dobivamo z dežele poročila, se ponekod cerkve zlorablajo in skrunijo naravnost na bogokleten način, in vse to samo zato, da bi se vzdržala na površju potapljaljoča se kleri-

kalna barka. Klerikalna nesposobna politika doživlja v Beogradu že osmo leto polom za polomom. Niti najmanjše stvari ne morejo pokazati klerikalci, da bi z njo nastopili pred ljudstvom. Ničesar niso storili za Slovenijo, ki zaradi njihove krivde gospodarsko propada. Zato ni čudno, da so se zopet oprijeli svojega starega predvojnega orožja, to je kričanja o brezverstvu nasprotnih strank. S tem kričanjem se hočejo obdržati na površju in opravičiti svojo eksistenco, češ, da ščitijo vero. Pa so razmere po vojni drugačne in ljudstvo danes v mnogo večji meri kakor pred vojno spoznava klerikalne manevre. Z dežele dobivamo neštene dopise, iz katerih je razvidno, da naši ljudje spoznavajo s prave strani to gonjo proti SDS in «Domovini». Ne gre in ne bo šlo za vero, pač pa gre za klerikalno stranko, ki propada že po najskritejših vaseh Slovenije.

+ **Nehvaležnost je plačilo sveta.** Pišejo nam: Radić je po Puceljevem priporočilu napravil dosti klerikalnih učiteljev na dobro, demokratske pa preganjal in premeščal. Sedaj pa klerikalci to dobroto dobro plačujejo. V Jarenini so do krvi pretepli Pucelj-Radićevega branitelja Gungla, ker je prišel na njihov shod in branil Pucelja. V Št. Ilju pri Mariboru sta se morala odstraniti predsednik Puceljeve stranke za Maribor ter bivši njen poslanec g. Mermolja, ker sta prišla na klerikalni shod. Kakor vidite, klerikalci ne poznajo hvaležnosti, ne vračajo dobrega z dobrim, kaj šele za hudo dobro, kakor je užil Kristus. Oni, ki so stranka Kristusovih namestnikov, poznajo samo hudo za dobro. Prav malo jih briga, ali je to v skladu z vero ali ne, da je le v skladu z njihovimi poslastskimi stolički.

+ **Klerikalnemu hujskanju proti «Domovini»** se je pridružil tudi «Kmetijski list», ki je zmeraj zadnji kakor pasji rep. To ni nič hudega, ker pravi pregovor, da oslovski glas ne seže do nebes, zato pa mi hujskanje Puceljevega glasila proti «Domovini» vračamo s pozivom, naj ljudje le bero «Kmetijski list», da bodo vsaj spoznali, kako neumno piše. Na nedeljski pogrebščini Puceljeve stranke v Ljubljani je tudi neki mladenič pozival maloštevilne zborovalce na boj proti «Jutru» in «Domovini». Tudi to ni nič hudega, saj vemo, da resnica oči kolje, najbolj seveda one, ki v ljubljanskem zelenem generalnem štabu na maloštevilne izvode «Kmetiskega lista» lepijo naslove. Hudo pa bi bilo, če bi Pucelj na obnem zboru svoje rajne stranke razdelil svojim adjutantom mesarske sekire ter ukazal, naj vsakomur glavo odsekajo, kdor bo šital «Jutro» ali pa «Domovino».

+ **Grmenje s strelami.** Zadnje nedelje — tako nam pišejo — je močno grmelo po mnogih cerkvah lavantinske škofije, najhuje baje v Slovenskih gorah. Kajpada so strelé udarjale v «brevverske» časnike, predvsem v «Domovino». Zdaj pa ljudje kar stikajo za «Domovino», ker bi jo vsak rad čital, češ, to pa je že imeniten list, ker se ga celo škofje boje. Vršilo se je to grmenje baje pod vplivom ljubljanskega škofa dr. Jegliča. O. dr. Jeglič, bodite mal' strpnejši in na svojem visokem mestu manj strankarski, pa boste videli, da je nam in «Domovini» blagor ljudi bolj pri srcu kakor mnogim klerikalnim voditeljem.

SOKOLSTVO

s. Mladinski nastop Sokola I na Tabernu dne 1. maja. Spored: Telovadna ura moškega in ženskega naraščaja ter moške in ženske dece z enkratno menjavo na orodju, s skupnimi vajami in igrami vseh oddelkov. Sodeluje društveni godbeni odsek. Začetek ob šestih popoldne. V primeru slabega vremena bo nastop v nedeljo 2. maja ob štirih popoldne. Vabimo vse prijatelje Sokola in mladine, da vidite in ocenite telesno vzgojno važnost našega rednega dela v sokolskih telovadnicah. Vstopnina za odrasle 5 Din, mladina do 14. leta prosta.

DOMAČE NOVOSTI

* **Delavski praznik.** 1. maj je delavski praznik, ki se proslavlja že mnoga leta po vsem svetu, koder njegove proslave niso zabranili. Pri nas je notranje ministrstvo za jutrišnji praznik zabranilo vse poulične manifestacije. Mislimo, da to ni bilo potrebno, kajti kolikor nam je znano, se nikjer niso pripravljali kakšni izgredi. Pravilno bi bilo, da se delavstvu pustil praznovati njegov tradicionalni praznik, pač pa naj bi se pazilo na to, da se preprečijo vsaki izgredi.

* **Kralj zopet v Beogradu.** Kralj se je v nedeljo zjutraj povrnil zopet v Beograd. Na kolo dvoru so ga pričakovali predsednik vlade Uzunović ter ministri dr. Ninčić, Boža Maksimović in Srškić.

* **Novi jugoslovenski konzul v Trstu.** Te dni je dospel v Trst novi jugoslovenski konzul Vlado Savić, ki je prevzel posle od svojega prednika, generalnega konzula Stepanovića, ki je prestavljen v Gradec.

* **Vodnikova družba se lepo razvija.** Do sedaj je pristopilo k Vodnikovi družbi in plačalo naročnino že nad 5000 naročnikov. Ker je zunaj še okrog 400 blokov, smemo računati, da bo Vodnikova družba šela takoj v prvem letu svojega obstanka nad 10.000 članov, kar je vsekakor sijajen uspeh.

* **Nova trdnjava SDS blizu državne meje.** Pred kratkim se je v Zbigovecih pri Gornji Radgoni vršilo lepo zborovanje tamošnjih občanov v prostorih g. Svetka, kjer se je zbralo nad 70 zborovalcev. Oblastni tajnik SDS g. Spindler je v daljšem govoru podal poročilo o položaju ter glavne točke programa SDS. Zbrani morajo in mladeniči so soglasno sklenili ustanoviti posebno strankino organizacijo SDS za občino Zbigoveci ter se je izvolil tudi odbor, v katerem sede ugledni tamošnji kmetje, obrtniki, viničarji itd. Za predsednika je bil izvoljen posestnik g. Ignacij Jurkovič, za podpredsednika posestnik g. Josip Ploj, za tajnika posestnikov sin g. Adalbert Svetec, za blagajnika posestnik g. Janez Dokl; za odbornike pa posestniki gg.: Jakob Hamler, Peter Crešnjar in Alojzij Misja, zidarski polir g. Frane Grosmar ter čevljar g. Anton Sodoc; za preglednika računov posestnik g. Janez Rigler in viničar g. Peter Vela. Pristopilo je takoj 59 članov ter je to že v svojem početku ena najmočnejših podeželskih organizacij SDS.

* **V korist trboveljskim reduciranem se bo vršila v petek 30. aprila ob pol devetih zvečer v Unionu «Delavska akademija» z obširnimi programom.**

* **Spomenik v vojni padlih vojakov v Trbovljah** se bo v zmislu sklepa na sestanku v občinski pisarni 25. t. m. postavil po načrtu arhitekta Vurnika.

* **Izlet obrtnonadaljevalne šole iz Št. Vida nad Ljubljano v Celje.** Pod vodstvom voditelja obrtnonadaljevalne šole v Št. Vidu nad Ljubljano gosp. Jeločnika je napravila ta šola te dni izlet v Celje. Izleta so se udeležili poleg 60 vajencev tudi župan in predsednik šolskega odbora g. Babnik, učitelji gg. Poberaj, Bole, Porenta in Magister ter šest pomočnikov. Na celjskem kolodvoru jih je sprejel tajnik Zveze obrtnih društev in Občeslovenskega obrtnega društva g. Zabkar. Izletniki so si ogledali razne celjske zanimivosti. Bili so povsod prijazno sprejeti.

* **Velika udeležba praškega sokolskega zleta** se obeta. Šest posebnih vlakov bo vozilo, kakor poročajo, iz Jugoslavije ob vsesokolskem zletu v Prago. Vsi vlaki pojejo preko Maribora in Jesenice, ker ne prihaja baje v poštev vožnja po Donavi preko Madžarske.

* **Narodna strokovna zveza za rudarje.** Izvrševalni odbor Narodne strokovne zveze se je na svoji zadnji seji obširno bavil z vprašanjem trboveljskih rudarjev in napravil več zadevnih sklepov. Eden glavnih je bil, da se opozori ministra za šume in rudnike na pomanjkljivost pravil-

nika bratovskih skladnic glede korenine dobe, zaradi katere bi izgubili v najkrajšem času vsi odpuščeni rudarji pravico do vseh vplačanih prispevkov na ime zavarovanja. Ministru za šume in rudnike je bila poslana obširna vloga, ki pojasnjuje krivico, ki bi jo po sedanjem pravilniku utrpeli reducirani rudarji. Prosi, da takoj reši to perečo vprašanje na ta način, da podaljša sedanjko korenino dobo šestih mesecev vse dotlej, da se gospodarske prilike izboljšajo. Šele po prestatku krize naj bi stopila v veljavo po pravilniku določena korenina doba.

* **Razstava vajeniških del v Mariboru.** Dne 13. maja bo otvorjena v telovadnici deške meštanske šole razstava vajeniških del za mesto Maribor. Dan pred otvoritvijo bo posebna komisija ocenila posamezna dela vajencev ter jih nagradila. Do sedaj se je prijavilo pri predsedniku Splošne zveze obrtniških zadrug za mariborsko oblast g. Burešu razveselivo število vajencev.

* **Delavcem cementarne v Mojstrani!** Pišejo nam: Kolikorkrat ste volili socialiste, tolikokrat ste bili zaradi tega razočarani. Imeli ste organizacijo in redno ste morali plačevati prispevke. Kričali so: «Kdor je pri nas organiziran, ga ne more nobena človeška sila odsloviti.» Ko pa je prišla redukcija, ste bili prvi vi odslovljeni, zapupniki pa so ostali. Pozneje so bili odslovljeni tudi zaupniki, ki pa so dobivali podporo. Kdo izmed vas je dobil le paro? Resnica je, da je v organizaciji moč, toda le v takšni, ki je resna in ki ve, kaj hoče. Takšna organizacija pa je le SDS. Vi za SDS, ona za Vas. Naročite si «Domovina», saj tudi v Mojstrani gre glas: «Le «Domovina» je za nas!»

* **Velik sreski zbor SDS v Šmarju pri Jelšah.** Za nedeljo 25. t. m. je bil sklican v Šmarje pri Jelšah sreski zbor SDS, na eni strani kot shod narodnega poslanca g. dr. Pivka, na drugi strani kot občni zbor sreske organizacije SDS. Javni shod, ki se je vršil v prostorih g. Gradta, je bil lepa manifestacija demokratske misli v šmarskem okraju. Bil je to eden največjih političnih zborov, kar so jih tekom zadnjih let doživele razne stranke v Šmarju. Udeležilo se ga je tudi nekaj somišljenikov drugih strank, vendar je zbor potekel v popolnem miru. Predsedoval je g. dr. Šandor Hrašovec, narodni poslanec gosp. dr. Pivko pa je podal obširno in stvarno poročilo o položaju. Zborovalci so njegovo poročilo vzeli z velikim odobravanjem na znanje ter stavili na g. poslanca tudi še razna vprašanja, na katere je dal vsestransko zadovoljive odgovore. Soglasno je bila izrečena zaupnica vodstvu stranke, zlasti njenemu šefu g. Svetozarju Pribičeviću ter narodnim poslanecema gg. dr. Pivku in dr. Žerjavu. Po javnem zboru se je izvršil občni zbor sreske organizacije. Za predsednika sreskega odbora je bil ponovno izvoljen g. dr. Šandor Hrašovec, za tajnika g. Anton Malgaj. Šmarski zbor je podal dokaz, da tudi v tem okraju demokratska ideja globoko reže brazde.

* **Kitajec promoviran v Zagrebu za inženjerja kemije.** Na tehniški fakulteti zagrebske univerze je bil preteklo soboto poleg nekaterih Rusov in Jugoslovenov promoviran za inženjerja kemije tudi Kitajec Boris Seng Schou Tang.

* **Zaradi škrlatinke zaprta vinarska šola.** Na škrlatinke je obolel te dni otrok hišnika na srednji vinarski in sadjarski šoli pod Kalvarijo pri Mariboru, zaradi česar so na predlog zdravstvenih oblastev prekinili na imenovanem zavodu pouk do 5. maja.

* **Prve črešnje v Hercegovini.** V Mostar je prinesel preteklo soboto iz neposredne bližine mesta neki seljak na trg prve letošnje črešnje. Prodajal jih je po 120 Din kilogram.

* **Novice iz Dravograda.** Iz Dravograda poročajo, da se bo tamkajšnja garnizija v kratkem opustila; 12. kompanija 39. pehotnega polka, ki tvori dravogradsko garnizijo, se pridruži polku, ki je dislociran v Celju.

* **Silna megla na Jadranu.** Na Jadranu se je te dni pojavila izredno gosta megla, kakršne že dolgo ne pomnijo. Megla se je razširila tudi na južno Hercegovino in Dalmacijo.

* **Glavna zborovanja Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne.** Prvo veliko zborovanje ima letos zveza 25. julija v Šmartnem ob Paki (Savinjska dolina), ko se bo tam odkril veličasten spomenik. Občni zbor in glavni sestanek pa je zopet določen na Brezjah 8. avgusta t. l. Tovariši, na svidenje dne 8. avgusta v tem ljubkem kraju naše divne Gorenjske! Vse se bo uredilo pravočasno, zlasti polovična voznja.

* **«Brezalkoholna Produkcija», Ljubljana, Poljanski nasip 10/7, pošlje vsakemu naročniku «Domovine» zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!** 52

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl v 63. letu svoje starosti g. Franc Čarman. Pokojnik je bil celih 35 let tiskarski strojnik Blasnikove tiskarne, blag človek in zvest naš somišljenik. — V Trzinu je preminula po kratki bolezni gospa Marija Bocakova, rojena Klandrova, hišna posestnica. — V Ljubljani je umrla gospa Marija Znidaršičeva, roj. Peklarjeva. — V Ljubljani je umrl v 81. letu svoje starosti g. Ferdinand Stare, okrajni sodnik v pokoju. Pokojnik je bil iz znane Staretove rodbine v Mengšu. Bil je med ustanovitelji in dolgoletni predsednik Splošnega kreditnega društva v Ljubljani. — V splošni bolnici je umrl g. Ivan Robida, nagačevalec in lovski čuvaj. — V Trzinu je umrla gospa Katarina Strmolčeva, roj. Narobe, soproga davčnega nadupravitelja v pokoju in posestnica. — Po težkem trpljenju je preminula v Ljubljani gđ. Ljudmila Berlanova, bivša odpraviteljica «Jutra». — Preminul je v Ljubljani g. Rudolf Rutner, sodni oficijant v pokoju. — Na svojem posestvu Jelić polje pri Banjaluki v Bosni je umrl g. Ivan Božič, ki je pred kakimi 30 leti igral ugledno vlogo v našem javnem življenju. Bil je navdušen narodnjak, ki si je pridobil velike zasluge za napredno stvar v Vipavski dolini in na Notranjskem. Bil je dolga leta župan v Podragi pri Vipavi. — Blag jim spomin!

* **Namesto v življenje se je peljal v smrt.** Iz Zirov nam pišejo: Tukajšnji mizarski mojster g. Filip Kopač se je peljal v nedeljo 25. t. m. z avtomobilom tukajšnjega lesnega trgovca g. Kopača k poroki v Ljubljano. Nazaj proti domu se je pri Brezovici avtomobil pokvaril in pasažirji so popadali na tla. Ženin je bil tako težko ranjen, da je kmalu umrl, dočim so njegovega brata Ivana in sestro Marijo prepeljali težko ranjena v ljubljansko bolnico. Ivan ima eno oko izbito. Nevesta in šofer nista bila skoro nič ranjena. Pokojni Filip Kopač je bil priden mizar in splošno priljubljen. Mlada žena, ki je tako nenadoma postala vdova, obkokuje uničeno srečo. Vse, ki so poznali pokojnika, je vest o tej strašni nesreči pretresla. Bodi pokojniku ohranjen blag spomin!

* **Požar v Lubečnem pri Celju.** Po polnoči od sobote na nedeljo je nastal požar v Lubečnem na podu posestnika. Pod je zgorel do tal in se je osredotočilo vse delo gasilnih društev edinole na omejitve požara. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Sumi se, da je bila poleg zlobna roka.

* **Eksplodizija v Woschnaggovi tovarni v Šoštanju.** V nedeljo zjutraj je v Woschnaggovi tovarni v Šoštanju eksplodiral kotel, v katerem se kuhajo ekstrakti. Eksplodizija je bila tako močna, da je odneslo tudi del strehe. Pri nesreči sta bila dva delavca močno poškodovana in sta dobila precejšnje opekline.

* **Težka nesreča v Zagorju ob Savi.** V obratu Kisovec v Zagorju so med delom podrl vozički delavca Ignacija Kastelica, in sicer v trenutku, ko je izpregal konje. Pri padcu je dobil Kastelic težke poškodbe na glavi in na prsih.

* **Vojak se ponesrečil na dopustu.** Iz Bosne je prišel te dni domov na dopust vojak J. Žirovnik iz Zetal v ptujskem okraju. Ker se jutranji vlak ne ustavi na postajališču Hajdina, je fant pri železniškem mostu nad cesto Ptuj-Št. Vid skočil iz vlaka tako nesrečno, da se je smrtonovarno poškodoval.

* **Slučaj.** Veliko srečo je imela v sredo zjutraj 16letna delavka Zdravka Pavšičeva, stanujoča v Zalogu. Odšla je zjutraj od doma na delo v Ljubljano po železniški progi. Ko je korakala sredi

med tračnicami, jo je dohitel jutranji osebni vlak in vrغل jo je bržkone puh kraj proge. Le slučaj se je imela zahvaliti, da je vlak ni pograbil.

* **Nesreča.** Smrtno se je ponesrečil posestnik Flisar iz Vešče blize Murske Sobotice. Ko je vozil les za stavbo svoje hiše, so se mu splašili konji in prišel je tako nesrečno pod voz, da je na dobjenih poškodbah kmalu umrl.

* **Avto povezil kolesarja.** Gostilničar Alojzij Senica iz Studencev se je vračal skozi Maribor iz Sv. Jurja proti domu. Na vogalu Prešernove in Razlagove ulice je zavozil v njega neki avto in ga podrl na tla. Pri padcu si je kolesar zlomil desno nogo. Potniki so takoj poklicali stražnika in rešilno postajo, ki je poškodovanca prepeljala v javno bolnico. Avto se je takoj odpeljal naprej, da niso mogli ugotoviti lastnika.

* **Samomor mlade Slovenke v Beogradu.** V nedeljo popoldne se je v beograjski okolici s sodo zastupila šivilja Jerica Kosi, stara 18 let, rodом iz Celja.

* **Družba otroških tatov.** V Mostaru je bilo v zadnjem času izvršenih večje število tatvin. Policija je prišla na sled, da je tatvine vršilo petero otrok v starosti od 6 do 14 let.

* **Neznana sleparica.** Po hišah v Ljubljani, Šiški, Glincah in Vodmatu hodi že nekaj dni visoka ženska črna suhljatega obraza, govoreča s češkim naglasom, ter sprejemala od strank v popravilo in brušenje škarje in nože, ki jih pa več ne vrne. Sedaj je neznankam izginila.

* **Tatovi na delu.** Do sedaj še neznani tatovi so posestniku Cipotu iz Martjancev (Prekmurje) ukradli konja z vozom vred. Vlomili so tudi v klet nekega gostilničarja v Martjancih in mu iz hudobije spustili vino iz sodov. V Murski Soboti pa so ukradli kolo izpred poštne urada.

* **Trije vloni v Metliki.** Prejšnji četrtek ponoči so bili v Metliki izvršeni trije vloni. Krojaču Leopoldu Nemanicu je bilo ukradeno manufakturnega blaga za 4420 dinarjev; pri Katarini Plut so zlikovci vlomili v stanovanje ter odnesli 325 dinarjev gotovine; tretji vlom pa je bil izvršen v skladišču trgovca Alojzija Ambrožića, kateremu je bilo ukradenega blaga v vrednosti nad 5000 dinarjev. Vlomilci so, kakor se domneva, pobegnili v Zagreb, zaradi česar je bila o vlonih obveščena zagrebska policija.

* **Prijeta tihotapeca saharina v Domžalah.** Orožništvo je izsledilo na Rodici pri Domžalah pod kozolcem Franceta Povža skrito zalogo saharina, last tihotapcev saharina Franceta Povža in Ludovika Šimenca. Orožniki so Povža takoj aretirali.

* **Tatovi v Halozah.** Iz Sv. Andraža v Halozah nam pišejo: Prejšnji petek ponoči so našo «republiko» obiskali ljudje, ki ne razumejo «špasa». Ti ljudje so ukradli županu g. Medvedu sekiro, verige za vozove in neke druge reči, posestniku g. Jakobu Kozelu v Mali Varnici konjsko opremo, g. Mercnu precej masti in nekaj vina, pri g. Jakobu Vindišu pa so se napili dobrega vinča. Nazadnje se jim je očitvidno «zluhalo» še različnih slaščic in dobrih cigaret, ker so okrog polnoči vdrli tudi v trgovino in trafiko g. Rudolfa Del Negro v Leskovcu. Ampak tukaj niso imeli sreče, ker jih je g. Del Negro prebral, ko so odprli zunanja vrata. Orožniki jih iščejo, pa do sedaj brez uspeha.

* **Grd zločin.** Iz Buč nam pišejo: Pred kakimi 15 leti je umrl v naši fari g. župnik, ki je zapustil vinograd in hišo dvema kuharicama. Ena teh je že umrla, sedaj živi v hiši še samo Ivanka. Nedavno ponoči sta prišla k hiši dva moška, ki sta se izdala za orožnika. Ženska jima je odprla in onadva sta jo vrgla na tla, ji zamašila usta in izvršila nad njo grd zločin, dasi je ženska stara že približno 60 let. Orožništvo je osumljenca prišlo, od katerih je eden baje zločin že priznal.

* **Vrečo soli si je privoščila.** Iz Gornje Rečice pri Laškem nam pišejo: Dne 20. marca t. l. ob devetih dopoldne je neka ženska odnesla vrečo soli iz kuhinje Jožefa Tanška. Neki rudar, ki je šel v istem času mimo na delo, je žensko spoznal. Ženska se poziva, da sol takoj vrne, ker bo sicer prijavljena orožnikom.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

PISMO IZ ŽUŽEMBERKA.

Žužemberk, sredi aprila.

Dovolite, g. urednik, da se tudi jaz enkrat oglasim v «Domovinu», ki se je začela, odkar so jo gospodje s prižnice tako zelo priporočali, širiti tudi pri nas. Čitamo jo radi in smo z njo zelo zadovoljni, ker najdemo v njej mnogo zanimivega, poučnega in zabavnega. Iz njenega pisanja razvidimo, da ni proti veri, kakor trdijo nekateri, temveč ravno nasprotno; ona nas uči popolnoma v zmislu Kristusovih nauk, ona ne seje med nas sovraštva, kakor delajo to ljudje, ki pravijo, da so božji namestniki, pa namesto, da bi nas učili bratske ljubezni, delajo le razprtije.

Menda vam je že znano, da zidamo, oziroma popravljamo pri nas farovž, ki bo gotovo najlepši, največji in najmodernejši v vsej kneževini Bonaventure. Ne morem vam popisati, kaj vse bomo napravili, zato vas rajši povabim, da pridete sami pogledat, ko bomo z vsem gotovi, v kaj vse smo privolili, da bodo gospodje rajši pri nas. Prepričan sem tudi, da vam bodo gospodje radi razkazali, kaj smo jim dobri farani dali napraviti. Povem vam, da se boste zelo čudili, ko vas bodo gospod vodili po svoji palači, katera se jim zida z našimi kmečimi žulji. Plačevali bomo skozi več let doklado, katero so nam letos odmerili na tisoč odstotkov na direktne davke. Pa vse se prenese; bomo pač manj jedli, da bo gospodom prav in dobro.

Imamo se pa prav imenitno, kajti naši gospodje nam vedno kaj novega skomandirajo. Godbo na pihala imamo že nekaj let, sedaj so pa ustanovili še Orlice. Prvič smo jih videli pri Vstajenju. Vi ne veste, kako so bile čejste. Ena mi je prav posebno ugajala. Sicer že dolgo škilim za njo, pa se mi še ni nikdar tako v srce vsedla kakor na veliko soboto, ko je korakala pred Orlicami kot njihov komandant v lepi orlovski uniformi s kapico na glavi in gosjim peresom. Pa kako so vam vse šle po taktih godbe! Bil sem ves ginjen in navdušen, gledal sem za njimi in bil tako zamaknjen, da sem bil skoro pozabil poklekati, ko so prišli mimo z Najsvetejšim. Da si pa morda ne boste mislili o meni, da sem «luterajnar», ker nisem šel v procesijo, vam moram povedati, da sicer izpolnujem vse, kar nas uči vera, vendar me samo zaradi brhkih Orlic niso spravili v procesijo, da sem jih tako imel priliko večkrat videti. Mislim si morate, da je bilo vse radovedno, kakšne so te naše punce v uniformah, priporočenih od gospodov.

Pa še ena se nam je zgodila, in sicer na veliki petek. Odkar ni v Krki več tistih znanih velikih rakov, so pa prav velike ribe, in tako se je ena taka ujela na trnek. Tehtala je 9 kg in je bila dolga 1 m 3 cm. Kakšna riba je bila, ne vem; eni so trdili, da je postrv, drugi pa, da je sulec. Jaz nisem z nikomur vlekel, ko je pa nekdaj omenil, da ji je bila mati najbrž sulec, oče pa postrv, sem bil potem tudi jaz tega mnenja.

Prve seje novoizvoljenega občinskega odbora sem se tudi jaz udeležil. V županovi spalnici smo se posedli po stolih, klopih in kovčegih, g. župan je sedel kar na posteljo, a g. župnik so zlezli na peč. Delimo se močje v dva tabora, in sicer imamo Klub farovških podreptikov in Medvedov klub. Jaz sam sem vstopil v Medvedov klub zato, ker sem vedno rajši v opoziciji in ker se ne maram občanom zamerjati ter občinske davke nalagati; mi smo namreč proti visokim dokladam. Kako se je občinska seja vršila, vas, gosp. urednik, gotovo ne bo zanimalo. Omenim naj samo to, da so se g. župnik odpovedali svoji časti, biti občinski mož, ker niso prodrli s svojim predlogom. Hoteli so namreč po vzoru gg. ministrov reducirati nekega zastopnika županstva v svoji fari in na njegovo mesto postaviti drugega, ki bi seveda z njimi trobil v isti rog. Ne vem pa, če bodo g. župnik ostali mož beseda in se res še pismeno zahvalili za mandat, kakor so jih poučili naš g. župan.

Našega kluba se nasprotniki zelo boje, kar kaže tudi to, da so nekemu našemu odborniku dostavili vabilo k seji šele drugi dan. Naš klub šteje sedaj skoro tucat mož, ki se ne marajo slepo pokoravati odredbam iz farovžev, zato pa imajo klerikalci velike skrbi in sam g. dekan so baje rekli možem pri spraševanju, da se z našim klubom ne bo dalo kar tako pometati. Imajo pa v tem oziru čisto prav, ker naši ljudje niso kimačci in tudi nekaj razumejo. Podžupana smo pa sedaj porinili v Križe, ker v trgu imamo dovolj župana.

Oprostite, g. urednik, da vas tako dolgo mudim pri čitanju tega pisma, ker vem, da imate mnogo dela. Kadar bo zopet kaj novega, vam že sporočim. Pozdravlja vas lepo

Rožmanov Janez.

PISMO KMETA IZ KONJIŠKEGA OKRAJA.

Vrholje, 23. aprila.

V naš okraj prihaja vedno več izvodov «Domovine», kar je jako razveseljiv pojav, ki dokazuje, da se naše ljudstvo dviga iz teme. Ne delamo s hrupom, ampak tiho in vztrajno. Naše delo ni lahko, ker je še mnogo, premnogo klerikalne zaslepljenosti v našem, nepoučenem, toda poštenem ljudstvu. Naši nasprotniki čutijo, da se jim majejo tla, zato so začeli ponekod s hudo gonjo proti «Domovinu», češ, nihče naj ne čita te cunje. Toda prav ta «cunja» je tako privlačna, da jo vidijo marsikje poleg «Bogoljuba» in «Slovenskega Gospodarja». Naši ljudje počasi uvidevajo, da «Domovina» piše resnico in da se bori za pravice malih ljudi.

Zlasti vidijo tudi to, da «Domovina» ne vnema sovraštva proti našim bratom, kar dela «Slovenski Gospodar», ki je svoječasno poveljeval habsburške mogotce. Danes že vsi vemo, da so Srbi in Hrvati z nami Slovenci eno in isto ter da smo bili mi Slovenci svoječasno le psički avstrijskega režima, katerim so metali kosti, ki so jih Nemci že popolnoma ogloдали. Stare Avstrije ne bo več, ki bi nemškutarjem in klerikalcem vrnila njihove lepe čase.

Vemo, da so bile gospodarske razmere pred vojno boljše, toda vemo tudi, da je vojna toliko uničila, da bo trajalo še dolgo časa, preden se bo zopet vse popravilo. Hotela pa je vojna stara Avstrija in naši klerikalci so hujskali na vojno, a tudi sedaj je politika SLS tako nasprotna, da imamo Slovenci vsepovsod le škodo.

Naša polja in vinogradi so obdelani. Tudi Pohorci so v glavnih selvi. Ozimna se spričo zadostne vlage lepo razvija. Trava dobro obeta in v treh tednih bodo nekateri lahko imeli svežo krmo. Vinogradi kažejo lepo. Dal Bog, da bi naši žulji imeli na jesen uspeh. Mi kmetje smo vedno v božjem strahu, da nam slana, toča ali vihar ne uničijo dela večmesečnega truda.

JESENIŠKI GLASOVI.

Jesenice, koncem aprila.

Novega, nad vse marljivega in vnetega agitatorja je dobila «Domovina», in sicer v osebi g. Kastelica, župnega upravitelja na Planini pri Sv. Križu nad Jesenicami. Strašno je ta gospod grmel v nedeljo 25. t. m. Mesto božje besede je vprizoril pravo ofenzivo proti «Domovinu». Da nihče ne dobi odveze, kdor čita «Domovino», je gospod še posebno poudarjal. Da takega brezverca niti pokopal ne bo, se razume. Stari močje in ženice so zmajevali z glavami, češ, kaj naj to pomeni.

V svoji preveliki gorečnosti je ob zaključku svoje politične pridige pozabil celo na običajni Amen.

Mož je še zelo mlad in mu ni šteti v zlo, ako se misli na ta način prikopati do boljše župnije. Nagrada bo sigurna. Vi pa, ki imate že «Domovino», jo posodite svojim sosedom, da se tudi oni prepričajo, kaj poroča, in da vidijo, kako in kaj se dela za kmete in delavce. Vsaka poštna krščanska hiša mora imeti «Domovino», pometite s krivoverskimi časo-

pisli, kakor je «Domoljub», kajti Kristus je učil: Ljubite se med seboj! «Domoljub» in njegovi zagovorniki pa oznanjajo sovraštvo in prepri.

V noči od sobote na nedeljo je naša Sava zahtevala svojo žrtev. Janez Sluga, rojen leta 1851., državni cestar v pokoju, je utonil. Našli so ga blizu Hrušice in so ga prenesli v mrtvašnico na Jesenice. Kako se je nesreča zgodila, še ni znano.

Jeseniška «Edinost» lepo napreduje. Minulo nedeljo se je vršil sestanek njenih članov. Naša «Edinost» bo priredila več poučnih izletov v naravo, na kar že danes opozarjamo vse prijatelje naše napredne mladine. Naš Sokol pa priredi v soboto 1. maja zvečer veliko telovadno akademijo. Naj nihče ne izostane, komur je na srcu razvoj in napredek našega Sokola. 1. maj sploh obeta biti živahen, kajti vsa društva se pripravljajo, da proslavijo praznik dela. Kako se bo vse vršilo, to bom poročal prihodnjič. Jeseničan.

KLERIKALCI IN RADIČEV ŽEGEN.

Sv. Tomaž pri Ormožu, v aprilu.

Gospode pri «Slovenskem Gospodarju» zelo vznemirja širjenje «Domovine» po Sloveniji, kajti ljudje se vedno bolj odzivajo klicu resnice: «Po vsej Sloveniji gre glas: Le, Domovina je za nas!» Zato je klerikalni generalni štab v zadnjih številkah «Slovenskega Gospodarja» počel kar cele strani, kjer nam je skušal dokazati, da je «Slovenski Gospodar» zadnje zdravilo za politično umirajoče klerikalce. Njihove zavite nasvete odklanjamo ter po «Domovini» pridno segamo, ker nam ta odpira oči, da vidimo, kako poguben je sad klerikalne brezdelne politike za nas vse, za kmeta, obrtnika ali delavca, ki bomo kljub vsem klerikalnim obljubam stali kmalu goli na cesti.

Pred volitvami ste nam kmetom in delavcem obljubili vse, danes pa vidimo, da 20 klerikalnih poslancev ne zmore prav ničesar. Gosp. Bedjanič, naše ceste razpadajo, kmet, obrtnik in delavec propadajo pod težo davčnih bremen. Radičev «žegen» zadeva tudi nas, čeprav smo precej oddaljeni od Beograda. Zdaj vidimo, da so rožice, ki nam jih je pred volitvami sadil g. Bedjanič, postale presneto grenak pelin. Kam gre naše gospodarstvo? Nič ne pridemo naprej, čeprav smo pridni in delavni.

Toliko se je zabavljalo proti Samostojni demokratični stranki, «Domovini» in dr. Žerjavu, danes pa vemo, da je bila Samostojna demokratična stranka vedno poštena. «Domovina» je vedno bičala nasilje in krivico ter stala vedno na strani kmeta, delavca in obrtnika. Zato jo z veseljem čitamo in uvidevamo, da je naša rešitev edinole v Samostojni demokratični stranki, ki zastopa interese malega človeka. Vsi bomo šli na delo za našo edino resno stranko in «Domovino», pa naj bo to prav klerikalnim mogotcem ali ne. Kdor hoče uspeh, mora biti resen! S. B.

ZANIMIVOSTI

GOLE DEKLICE KOT VPREŽNA ŽIVINA.

Ruski list «Pravda» je prinesel naslednjo zanimivo zgodbo:

«Neki zdravnik se je nahajal v minulem poletju na inšpekcijskem potovanju v notranjosti Rusije. Prišel je v neko zapuščeno vas, s tako zaostalimi ljudmi, da se je resno bal za svoje življenje, kajti prebivalci so pokazovali proti njemu sumljivo nezaupanje.

Nekoč pozno ponoči je zdravnika zbudil neznan šum. Ko je skočil iz postelje in v največjem strahu tekal k oknu, je videl v mesečini čuden prizor: Na sredi vasi je bil zbran kakšen tucat popolnoma golih deklet. Star častitljiv kmet je govoril proti njim besede, od katerih je zdravnik mogel razumeti samo

naslednje: 'Deklice, bodite odkritosrčne, sicer bo vsa vas izgubljena. Samo katera je v resnici nedolžna, lahko to stori.'

Po teh besedah so se odstranila nekatera dekleta z žalostnimi obrazi ter se zopet oblekla, ostala dekleta pa so napregli v plug. Ta čudna procesija se je podala potem med petjem mračnih pesmi na konec vasi.

Kakor je mogel zdravnik drugega dne doznati, je šlo za posebno, iz davnih časov izviračo šego. Da se vas zaščiti proti kugi, se morajo krog vasi izorati tri brazde, pri čemer morajo plug vleči gole nedolžne deklice. Povod za to ceremonijo je dala prisotnost zdravnika, ker so bili vaški prebivalci prepričani, da je ta prinesel s seboj kugo. Zdravnik je uvidel, da je najboljša, če v interesu svojih zdravih kosti hitro pobere šila in kopita ter odide, preden pride do česa hujšega.

× **Zdravilnost solz.** Solze niso nič drugega kakor voda, ki vsebuje malo soli in fosfatov. Izločitev te tekočine služi v prvi vrsti zmoženju očesnega jabolka ter lažšanju telesnih in duševnih bolečin. Po pravkar objavljeni knjigi danskega zdravnika dr. Linhala pa so solze tudi strup za bacile mnogih bolezni, predvsem za bacile, ki povzročajo razne izpuščaje in ture. Kot strup, ki uničuje bacile, pa učinkujejo solze samo tako dolgo, dokler so še tople, to se pravi, takoj, ko pritečejo iz žlez. Ako solze shraniš in jih pozneje deneš na take izpuščaje, nimajo več zdravilne učinkovitosti.

× **Čudna križanja.** Pred kratkim so v Londonu kazali levjega tigra, žival, katere oče je bil lev, a mati tigrinja. V zadnjem času so poskušali različna takšna križanja in dosegli zlasti pri domačih živalih nove koristne živalske vrste. Tako so potom križanja psov in volkov nastali znani izredno močni psi, ki jih uporabljajo za vprego sani, kar je velikega pomena za ekspedicije v polarne kraje Kanade. V Vzhodni Afriki so križali ponija s cebro in nastala je nova žival, ki jo imenujejo cebulo. Ta žival je zelo vztrajna, hitra in je mnogo manj občutljiva kakor konj ali navadna mula. V Kanadi so križali divjega bivolca z domačo kravo ter dobili izredno marljivo žival, ki ima tudi zelo okusno meso. Tudi v prirodi se sparijo pogostokrat zastopniki različnih sorodnih vrst. Tako se je v zadnjem času lisica, ki so jo uvedli v Avstraliji v svrhu uničevanja neštevilnih kuncev, križala z divjim psom, tako zvanim dingom, in nastala je iz tega nevarna žival, ki povzroča mnogo škode med ovciami tamošnjih farmerjev in je mnogo nasilnejša kakor dingo.

× **Število rdečih krvnih teles.** Neki nemški učenjak je izračunal množino rdečih krvnih teles pri zdravem odraslem človeku. Po tem računju pride pri moških 5 in pol do 6 milijonov komadov na kubični centimeter krvi, pri ženskah pa 5 do 6 milijonov komadov.

ŽENSKI VESTNIK

ZDRAVILNA VREDNOST KISLEGA MLEKA.

Naši ljudje kislo mleko vse premalo cenijo, nekateri ga pa sploh ne marajo. Vendar pa je kislo mleko tako koristno, da bi ga morali prištevati med redno vsakdanjo hrano.

Pri nas kisamo mleko tako, da ga postavimo poleti na hladno mesto, pozimi pa na toplel. Posoda ne sme biti popolnoma pokrita. V toplem času je mleko skisano že tretji dan in je takrat tudi najokusnejše. Prestaro mleko je grenko. Neki zdravnik pa je baje dožgal, da doseže kislo mleko šele po osmih dnevih vso zdravilno učinkovitost, ter je svetoval, naj pijejo tako staro kislo mleko zlasti jetični ljudje. S takega starega kislega mleka naj se posname samo ne-
žitna zgornja kožica, ostalo pa naj se dobro premeša in užije. Po mlekarnah pripravljajo kislo mleko na bolgarski način: v sveže mleko

devajo posebne glivice, nekaj kvas, ki povzroča kisanje.

Zanimivo je mnenje nekega ruskega zdravnika o koristnosti bakterij v kislem mleku. Mož razlaga to takole: Bakterije, koristne in škodljive, se nahajajo po vsem telesu, največ pa v debelem in slepem črevesu. Koristne bakterije podpirajo prebavo in krepijo telo, škodljive pa razkrajajo organizem, povzročajo bolezni in ostarelost. Obojne bakterije se med sabo bojujejo; one, ki so silnejše, zmagajo. Zato je treba dovajati telesu takšne bakterije, ki ugonablajo bolezenske bakterije, predvsem pa one, ki povzročajo legar in jetiko. Po zaužitju mleka se namreč spravijo mlečne bakterije na one, ki so v telesu, se bore z njimi in jih mnogo pomore. Zdravniki pravijo, da ima kozje kislo mleko več zdravilne moči kakor kravje. Tudi v sladkem mleku, siru in maslu je nekaj takih koristnih bakterij. Bakterije v mlečni kislini ne uničujejo samo bolezenskih bakterij, temveč tudi take, ki razkrajajo telesno svežost in povzročajo staranje las, kože in drugih organov.

Preobilno uživanje kislega mleka je mnogokrat vzrok napenjanju in drugim nerednostim v želodcu in črevah. Ljudje, ki so temu podvrženi, naj jedo kislo mleko s kruhom in ga uživajo po malem, toda večkrat.

Otrokom zraka in vode! Na deželi marsikje ne znajo ceniti zraka in vode. Preprosti ljudje prečesto zapirajo otroke v nezdrave sobe in jih ne pustijo na prosto. S pravilnim kopanjem in solnčenjem si poleti utrdimo telo in nabere moči, da laže prenašamo neugodnosti zimske dobe in se zavarujemo pred boleznimi, ki so v najpogostejših primerih posledica splošne telesne oslabelosti in neopornosti. Zlasti na deželi imajo v tem pogledu nezmislne predsodke. Matere zavijajo in dobro oblačijo otroke celo poleti, da bi bili bolj bele kože. Morda bi ga katera mati razgalila, toda kaj bi rekli sosede, če bi njen otrok pohujševal okolico. Matere, dajte si dopovedati in imejte otroke na soncu in kopljite jih pogosto. Zdravje otrokovo vam bodi več kakor nezmislno zgražanje sosed.

Posušeni jagodni listi za čaj. Naber sedaj pomladi mlade jagodne liste in jih posuši v senci. Čaj iz teh listov je prav okusen in zdrav. Tudi ta čaj moraš kuhati tako, da vržeš listje v krop, odstaviš, pokriješ in pustiš nekaj časa pokrito.

Listnica uredništva

Iz Bohinjskega kota. Po novem tiskovnem zakonu bi mogla nastati tožba. Mislimo, da je boljše, če se priobčitev opusti.

Jarše pri Mengšu. Nismo priobčili, ker bi dopis mogel privedi do tožbe.

Novo mesto. L. Vi vidite prečno. Verjemite samo to, da se stori vse, kar je mogoče. Pismo smo izročili tajništvu.

Vprašanje iz Laškega. Mislimo, da je v interesu stvari, da se omenjena zadeva razčisti v organizaciji.

Šmiklavž pri Slovenjgradu. Kar smo prejeli, smo priobčili, če ni bilo proti tiskovnemu zakonu.

Koprivnik pri Zireh. Potovati morate na svoje stroške in s potnim listom.

Veržej. Iz Veržeja smo nedavno prejeli dopis, ki pa je zdaj zastarel. Prosimo dopisnika, da ponovno kaj poroča. Načelo dopisnikov bodi: Kratko in jedrnat, kajti dolge dopise moramo čisto zaradi pomanjkanja prostora odlašati od številke do številke, tako da končno zastare.

Podružnica Sv. Duh. Žal, ne moremo priobčiti, ker je dopis proti novemu tiskovnemu zakonu. Izročili pa bomo dopis tajništvu SDS, da ukrene potrebno.

Slivnica pri Celju. Dopis bi po novem tiskovnem zakonu mogel povzročiti tožbo, zato ga nismo priobčili.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Trgovca na drobno.

Janžek: «Moj oče ima trgovino z lesom.»

Jožek: «Na debelo?»

Janžek: «Ne, samo na drobno. On prodaja po ulicah vžigalice.»

Pri telefonu.

«Včera sem imel srečo pri telefoniranju. Vse napačne številke so bile zasedene in tako sem takoj dobil pravo.»

Nemoderni zdravnik.

Zdravnik je predpisal otroku ribje olje.

«Toda, gospod zdravnik,» je rekla mamica, «saj ribje olje ni več moderno.»

«Milostljiva gospa,» je pripomnil zdravnik, «otroci tudi niso več moderni.»

Konec pisma.

«...Ljubi starši, s tem zaključujem svoje pismo, kajti imam tako mrzle noge, da ne morem več držati peresnika.»

Slovenec in Nemec.

Za časa stare Avstrije je bilo v Ptujju mnogo nemcev, a še več nemškutarjev, ki niso hoteli govoriti slovensko. Takrat se je zgodilo, da je nekemu kmetu iz okolice poginil konj. Kmet se je podal v mesto po konfederca in na poti srečal takšnega nemškega gospoda.

Gospod, ki je videl kmeta tako hitečega, ga je vprašal v znanem spodnještajerskem nemškem narečju: «Bohin?» (Kam?)

Kmet: «Je že hin. Tam za plotom leži.»

Gospod: «Bos?» (Kaj?)

Kmet: «Ni bil bos, na vse štiri je bil pokovan.»

Gospod: «Du bist ajn ezel.» (Ti si osel.)

Kmet: «Nisem bil jezen, žalosten sem pa bil.»

Pismo za god.

Dragi Hlačoper! Vse najboljše Ti želim k Tvojemu godu. Drugič več. Tvoj Hlačon.

Pripomba: Te packe, ki je na kuverti, še ni bilo, ko sem vrgel pismo v poštni nabiralnik.

Saj ni ničesar steril.

Mati s sinčkom, starim štiri leta, je stala pred cirkusom in mu razkazovala razne živali. Ko sta gledala divjega prašiča, je mati rekla sinčku: «Vidiš ga, to je prasec.»

Sinček: «Kaj pa je storil siromak, da ga tako grdo zmerjaš?»

Njegova starost.

Učitelj: «Jurček, povej mi, koliko si star.»

Jurček: «Pred nekaj dnevi so mi rekli mama, da imam šest let, lani pa so mi pravili, da jih imam samo pet. Sedaj pa ne vem, katero število je pravo.»

V šoli.

Učitelj: «Špelica, zakaj se jočeš?»

Špelica: «Ker me je Andrejček udaril.»

Učitelj: «Andrejček, zakaj si tako hudoben?»

Andrejček: «Jaz sem jo oslinil samo zato, ker je rekla, da se je ne upam.»

Otroška pamet.

Oče: «Marjančica, teci hitro v prvo nadstropje in mi prinesi copate.»

Marjančica: «Ali ne bi rajši šla mamica?»

Oče: «Tvoje noge so vendar mlajše, otrok.»

Marjančica: «Pa bi bilo vendar bolj praktično, če se poprej izrabijo stare noge.»

Za poljub.

Preden je vzel od nje slovo, je prosil skromno za poljub. Ona pa se je branila v svoji sramežljivosti: «Ah, ne, saj to ne gre, ker bi nas mogel kdo videti.»

Ubogljivo, toda neodločno, se je on obrnil, da odide.

Naenkrat pa mu je ona med sramežljivim zardjenjem dejala: «Saj je tukaj prav mirno Mislim, da ni nikogar tu...»

NEVEDNOST

je čisto vir mnogemu trpljenju. Ali danes so že povsod razširjeni časopisi in so oni idealne sredstvo za razširjanje prosvete in vede. Tudi mi si prizadevamo našim čitateljem vedno služiti z dobrim nasvetom. Pri prehlajenju, ki sedaj tako lahko nastopi in pri vedno gostejših reumatičnih bolečinah bi Vas hoteli spomniti na že 27 let

Stara devica.

Staro devico Kunigundo je vprašala njena poročena sestra Evlalija: «Kunigundica, zakaj se ne poročiš. Saj ti vendar vsega manjka?»

Kunigunda: «Vsega imam dovolj; imam papigo, ki preklinja, opico, ki kadi, in mačka, ki se ponoči okrog potika. No, in tvoj mož tudi ne zna ničesar drugega.»

Smola.

Mladi zakonec Hlačnik je s svojo ženo in prvorojenčkom napravil sprehod. Ponosno je porivala mlada žena voziček s prvorojencem po ulici. Naenkrat pa sta zakonca opazila, da se ljudje, ki ju srečavajo, prikrito posmehujejo.

Ponosnemu mlademu očetu je postalo to neprijetno, zato je začel iskati vzrok temu pojavu in je končno odkril, da je na otroškem vozičku spredaj ostal listek firme, na katerem je bilo zapisano: «Lasten fabrikat».

Mnogi ne vedo, da je glavni vzrok mnogih trpljenj in bolezní slabo negovano in zato občutljivo telo. Ni domišljavost, temveč le izpolnjenje prirodnega zakona, če negujemo polt in lase. Za racionalno nego telesa slišimo vedno spet hvaliti: Fellerjevo pravo kavkaška Elsa pomado za obraz in kožo, Fellerjevo močno Elsa pomado za lase, Elsa milo zdravlja in lepote, ki ne zahvaljuje svoje pristaše samo prijetnim vonjem, temveč tudi koristnim sestavinam, ki oplemenjujejo kožo. Elsa milo se dobi 5 vrst: Elsa lilijine mlečno, glicerinsko, boraksovo, katransko ter milo za britje. Za poizkušnjo se moreta naročiti 2 lončka pomade za 38 Din; 5 mil za 52 Din, že z zavojnico in poštino pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elsatrg 360, Hrvatska.

MALI OGLASI

Mesarski učenec

z dežele se takoj sprejme na deželo. Stanovanje in hrana v hiši. Pogoji po dogovoru. Naslov v upravnistištvu «Domovine». 69

Lepo posestvo.

eno uro od postaje Blanca oddaljeno, obstoječe iz dveh kmečkih hiš, lepega gozda in travnikov, se zaradi pomanjkanja delovnih moči proda. Redi se lahko do šest glav goveje živine. Iz vinogradov se prideluje do 60 hl vina. Poleg so še tri njive ter velik vrt s sadnim drevjem. Zemlja je sedaj vsa obdelana. — Pismene ponudbe na upravo «Domovine» pod «Lepo posestvo». 68

Spremembo posesti.

nakup, izročitev, prostovoljne dražbe, zakup posreduje «Marstan» v Mariboru. Obrnite se naravnost na pisarno «Marstan»! Ogibajte se pouličnih agentov!

Preddelavec (nadžagar)

verziran, se išče za večjo žago v Sloveniji. Prednost imajo tisti, ki so bili sami žagarji in so delali pretežno v stroki. — Ponudbe na trdno Dolenc-Hudovernik-Javornik v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 6. 67

Kot nagrada

ново dvokolo ali sportni voziček!

Kdor kupi ali posreduje, da proda podpisana trdka 10 novih dvokoles ali otroških vozičkov v letošnjem letu, dobi kot nagrado novo dvokolo, kompletno z angleško pnevmatiko, ali otroški sportni voziček. — Zahtevajte cenik! — Prodaja tudi na obroke. — Največje skladišče dvokoles, otroških vozičkov in pnev-

matike. — «Tribuna», P. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Mlin

z močno vodo, sposoben za vsako podjetje, z vsem gospodarskim poslopjem in sadnim vrtom proda Marja Baš na Pšati, pošta Dol. 65

SRAJCE

po 38, 40, 45, 50, 55 in 60 Din

kupite v veliki izbiri pri trakti III

Mihajlo Lapuh, Škofja Loka, Spodnji trg tovarniška zaloge štofor, cigor, volnenega blaga itd.

Stole

63

vseh vrst, kakor tudi zaklopne vrtno stole in mize dobite najboljše in najceneje pri trdki

Jakob Pučko Budino, Ptuj.

Resni kupci, pišite po ceniki

J. STJEPUŠIN SISAK

priporoča

boljše tamburice, strune, partiture, sole in ostale potrebščine za vsa glasbila

Odlikovan na pariški izlozbi

Ceniki franke

KOLESA

kupite najboljše pri trdki

in vse potrebščine

OSRAM žarnice

EXCELLA šivalni stroji.

12 dvojnati ali 4 specialne steklenice za 99 Din, 36 dvojnati ali 12 specialnih steklenic za 250 Din, že obenem z zabojem in poštino razpošilja po povzetju ali proti naprej vposlanemu denarju lekarnar Eugenu V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

Posamezne steklenice Elsa-fluida se dobe v lekarnah in sorodnih trgovinah ob znižanih cenah 90 9 Din.

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta št. 13

Zaloga vrstnih usjatih torblo in kovčkov, zamaš, nahrbtnikov, oprem za konje, kakor tudi pritiki, korčki za vzorce in potavke se izvrše natančno po naročilu v lastni tovarniški delavnici na Slomškovem trgu št. 6. 63 a

KOKS

livarski, plavžarski ali plinski, trdi ali mehki, v kosih ali drobnih

najboljše znamke.

Kovaški premog, dvojno pral in sojan.

Stalna zaloge D. ČEBIN, LJUBLJANA

Skladišče: Metelkova ulica 19. Odprto vsak dan.

Skladiščnik stalno tam. Poskusite samo enkrat!

Občinska hranilnica

v Ljutomeru

50

Je pričela s 1. aprilom 1926. poslovanje v tekočem računu ter daje posojila in sprejema vloge v tekočem računu kar najugodnejše.

Poleg tega sprejema vloge na vložne knjižice in daje hipotekarna in menična posojila kakor do sedaj.

Občinska hranilnica v Ljutomeru posluje od 1. aprila 1926. naprej za stranke vsak dan razen ob nedeljah in praznikih.

J. GOREC

Ljubljana, Dunajska cesta 1 v palači Ljubljanske kreditne banke in Gospodarskega sveta 14 v hiši gostilne Novi svet.

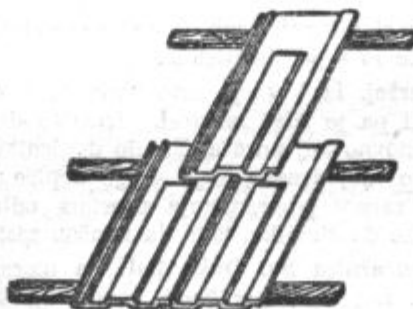
Ne pomaga nič! — Prepričajte se!

Kar je res! Češniku je pa le res!

Da se kupuje najbolj trpežno blago za ženske in moške obleke le v domači znači trgovini pri

Ljubljana, Lingarjeva ulica

Največja izbira svilnatih rut in šerp.

Miklošičeva c. 13

Najtrpežnejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani

proj VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu

nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše proizkušene modele strošnikov, z eno ali dvema zareznoma, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko.

Stekleni strešnik stalno na zalogi.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!